

Jaarverslag 2022
Huis voor de Kunsten Limburg

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Verslag van de Raad van Toezicht	6
Leeswijzer jaarverslag 2022	9
>>> Integrale werkzaamheden	10
Beleidsprioriteit 1: Cultuurparticipatie	10
1A. Verenigingsondersteuning	10
1B. Verbinden met nieuwe doelgroepen	15
Beleidsprioriteit 2: Cultuureducatie	17
Beleidsprioriteit 3: Multidisciplinaire makers/non-formals	22
Beleidsprioriteit 4: Erfgoed	27
4A. Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL)	27
4B. Digitalisering Erfgoed Limburg	29
4C. Limburgse taal	29
4D. Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg (SAM)-Limburg	39
4E. Musea	44
4F. Ondersteuningswerkzaamheden aangesloten erfgoedorganisaties	48
>>> Discipline werkzaamheden	51
Beeldende kunst	51
Dans	54
Film & Fotografie	58
Letteren	60
Muziek	64
Theater	66

Bestuursverslag

2022 begon tijdens de laatste corona *lockdown* die liep tot aan de carnaval. Ondanks deze lastige omstandigheden heeft het HKL zijn in 2020 ingezette transitie volledig afgerond en geïmplementeerd, waarmee de dienstverlening, vertaald intern en extern, optimaal is toegespitst op de daadwerkelijke behoefte. Deze transitie wordt verduidelijkt in de volgende onderdelen:

- Jaarplan
- Bedrijfsvoering
- Financiën

Jaarplan

De vertaling van onze ondersteuningswerkzaamheden behelst een integrale en inhoudelijke werkwijze, waarbij het HKL heeft ingezet op zowel discipline specifieke als generieke ondersteuning. Deze generieke werkzaamheden zijn in 2022 toegenomen ten opzichte van de discipline specifieke ondersteuning, zoals te lezen valt in het inhoudelijke jaarverslag. Tevens is het schot tussen erfgoed en kunsten weggehaald waardoor interdisciplinariteit en intervisie structurele onderdelen zijn geworden van de werkpraktijk van het HKL. Dit vertaalde zich in een integraal jaarplan 2022, gebaseerd op de beleidsprioriteiten van de Provincie Limburg.

Het werkplan van het HKL is volledig gebaseerd op de behoeften van het werkveld, getoetst aan de beleidsprioriteiten van de Provincie Limburg. Daarbij opmerkend dat het HKL niet prioriteert in zijn ondersteuningswerkzaamheden. En daar waar het werkplan geen ruimte biedt aan vragen of ontwikkelingen uit het veld, informeert het HKL Gedeputeerde Staten met een actualiteitennotitie.

Het werkplan heeft vanaf 2022 een heldere structuur waarbij de door het HKL ondersteunde verenigingen, (provinciale) koepels, vrijwilligersbesturen, bonden en stichtingen op het gebied van erfgoed en kunsten niet zijn meegenomen als separate partners, maar integraal onderdeel zijn van de ondersteuningswerkzaamheden. Het HKL focust zich primair op de ondersteuningsvraag en pakt deze op, zonder taken en verantwoordelijkheden op of over te nemen van de provinciale koepels, verenigingen, vrijwilligersbesturen, bonden en stichtingen op het gebied van erfgoed en kunsten. Daarmee heeft HKL inhoudelijk één plan neergelegd.

Bedrijfsvoering

Qua bedrijfsvoering heeft het HKL zijn personele bezetting afgestemd op de daadwerkelijke ondersteuningsvraag, waarbij discipline specifieke en generieke kennis geborgd is binnen de organisatie. Sinds 2020 zeilen we scherp aan de wind, zowel qua personeel (aantal fte's) als qua exploitatiekosten. Wel merken we dat de grenzen van belastbaarheid van het personeel zijn bereikt. Dat werd duidelijk bij de uitvoeringsvraag van het steunfonds (bijdrageregeling) voor culturele zzp'ers, die de provincie bij het HKL neerlegde. Het HKL heeft de regeling zowel ontworpen als uitgevoerd en geëvalueerd. In totaal heeft dit het HKL 632 aan extra manuren gekost, hetgeen effectief betekende dat andere werkzaamheden zijn doorgeschoven of niet konden plaatsvinden. Dit leest u terug in het inhoudelijke jaarverslag. Het HKL gaat graag in gesprek over afstemming en implicaties van dergelijke extra uitvoeringsvragen vanuit de Provincie Limburg.

Het personeelshuis is volledig toegespitst op de dynamiek van onze ondersteuning. We zijn zichtbaarder en meer aanwezig in het werkveld. De ondersteunende diensten (secretariaat, projectcoördinatie, communicatie en financiën) zijn in 2022 geëvalueerd waarbij helder is geconcludeerd dat de ondersteunende diensten qua bezetting en qua uitvoering beter geëquipeerd dienen te worden. Het team ondersteunende diensten zal in 2023 uitgebreid worden, binnen de financiële kaders van het HKL.

Financiën

Door de ferme grip op de exploitatiekosten, de pandemie en het herschikken van de organisatie, is ook 2022 afgesloten met een positief resultaat. Dit resultaat willen we graag in een bestemmingsreserve onderbrengen met als doel inrichting van de nieuwe locatie die het HKL begin 2024 wil betrekken. Sinds 2017 huisvest het HKL in een bedrijfsverzamel pand. Alhoewel de faciliteiten daar prima op orde zijn, is het pand in de avonduren en in de weekenden gesloten. Tevens heeft het HKL geen 'eigen smoel'. Daarbij is de behoefte aan een combinatie van thuiswerken, flexibele plekken, vergadermogelijkheden en aanlandplekken dermate veranderd, mede door de pandemie, dat een andere wijze van huisvesten noodzakelijk is geworden. Dat we daarbij ook besparen op huur van extra (vergader-)ruimtes is een mooie besparing. Ook is er een behoefte uit het veld, primair het taalveld, voor een inlooplocatie. Ook dat kunnen we op een eigen locatie beter vormgeven.

Kortom, we willen investeren in een toekomstbestendige locatie, die aantrekkelijk is om te werken, verblijven en uitnodigend is voor ons werkveld, laagdrempelig en in eigen beheer.

Daarnaast heeft de continuïteitsreserve inmiddels een gezonde omvang, zeker gezien het feit dat de continuïteit in de huidige subsidie- en beschikkingssystematiek geen meerjarig perspectief biedt. Alhoewel het HKL een uitstekende relatie heeft met de Provincie Limburg, wordt ons werkplan jaarlijks beoordeeld en ook jaarlijks toegekend. Doch de beoordelingssystematiek en planning hiervan sluiten niet aan bij de praktijk. De beschikking voor het boekjaar 2022, met een positief advies, is pas in april 2022 afgegeven. Het jaar zit dan reeds in zijn tweede kwartaal, lopende afspraken worden gecontinueerd terwijl we formeel geen toezegging hebben qua financiële dekking. Eventuele afwijkingen, aanpassingen of grote wijzigingen zijn dan niet door te voeren en de financiële implicaties van een dergelijke systematiek vraagt om een fatsoenlijke financiële buffer. Een meerjarenperspectief zou een financieel fundament kunnen bieden onder de organisatie en ondervangt de behoefte van een continuïteitsreserve die aansluit bij de vaste lasten. Het HKL staat voor goed werkgeverschap en goed bestuur, waarbij de continuïteit voor de organisatie een belangwekkend aspect is en blijft.

De omvang van de continuïteitsreserve is mede gegroeid omdat het structureel investeren in de organisatie enigszins is tegengehouden, gezien de onzekerheid. Toch gaat het HKL meer inzetten op bestendiging van de werkracht van de organisatie. Daarbij worden het provinciale beleid en de beleidsprioriteiten voor het HKL als kader gehanteerd. Daar hoort een gezond financieel meerjarenperspectief bij.

Het HKL heeft bestuurlijk geagendeerd dat het meerjarig financieel kader negatief is. De oorzaak hiervan ligt niet in een exploitatie die niet aansluit bij het werkplan, maar bij het besluit vanuit de Provincie Limburg om het afsplitsen van de drie Limburgse muziekbonden te betalen vanuit de exploitatie van het HKL. Dit betrof een taakstelling van € 180.000, hetgeen zorgt voor het negatieve financiële toekomstscenario.

Desalniettemin is het niet de bedoeling beschikbare middelen te onttrekken uit de cultuursector en willen wij subsidie per definitie inzetten voor ons werkveld. Dat betekent effectief dat we beschikbare middelen in 2022 hebben ingezet of in 2023 gaan inzetten voor regelingen die het HKL uitvoert, zoals de Provinciale bijdrageregeling voor zzp'ers of onderdelen van het Plan herstel brede culturele verenigingsleven, waaronder de Impulsregeling Amateurkunsten.

Bij de uitvoering van de Provinciale bijdrageregeling voor zzp'ers bijvoorbeeld, bleek dat, zelfs na ophoging van het budget vanuit de Provincie Limburg, er een aantal aanvragers na een inhoudelijk bezwaar alsnog zijn gehonoreerd. Het HKL heeft toen vanuit zijn eigen middelen de aanvragen van deze professionals uitbetaald.

Ook zet het HKL meer in op onderzoek. In 2022 heeft het HKL, in samenwerking met Collabros, een onderzoek uitgevoerd naar de hip hop scene in Limburg. In 2023 staan er drie onderzoeken op stapel, waaronder een onderzoek naar informele groepen, een onderzoek naar cultuur in het sociaal domein en een onderzoek naar de werkpraktijk van beeldend kunstenaars in Limburg.

Het inzetten van de toegekende provinciale subsidie gebeurt verantwoord en indachtig onze doelstelling en ten dienste van het werkveld. Uiteraard informeren wij de Provincie Limburg hierover in ons werkplan, ambtelijke overleggen en eventuele actualiteitennotities.

In 2023 zullen we het restant motie volkscultuur inzetten voor de Impulsregeling Amateurkunsten die in het kader van het Plan herstel brede culturele verenigingsleven, in samenwerking met Stichting Klankkleur Limburg, wordt uitgevoerd. Als blijkt dat daarna aanzuivering van deze deelregeling nog steeds noodzakelijk is, of dat de ondersteuning van erfgoedvrijwilligers extra financiële ondersteuning vraagt, zullen we aan de Provincie Limburg aangeven welke restant budget van toegekende provinciale middelen we willen herbestemmen.

Conclusie

We kijken met trots terug op 2022. Als organisatie hebben we ons ontwikkeld tot een stevige en betrouwbare partner, zijn de adviseurs en de ondersteunende diensten goed geëquipeerd en geoutilleerd voor hun werk, is er saamhorigheid in het team, voelen we de noodzaak tot ons werk en worden we her- en erkend, landelijk, regionaal en lokaal, voor het vele werk dat we doen.

We staan in nauw contact met het veld, zijn aanjager op verschillende vlakken, zijn betrokken bij landelijke ontwikkelingen en zijn blijvend steun en toeverlaat voor de amateurkunstsector, de erfgoedvrijwilligers en de culturele ondernemers. Allen zonder twijfel van wezenlijk belang voor de zo gewaardeerde leefomgeving in onze Provincie Limburg.

Ruud van Eeten,
Directeur-bestuurder

Huis voor de Kunsten Limburg

Nevenfuncties:

- Bestuursvoorzitter Orkest de Erepijs
- Bestuurslid Dock Zuid
- Bestuursvoorzitter pleegouderraad WSGV
- Lid Raad van Toezicht Frommermann
- Initiatiefnemer cultuurcentrum Reeshof Tilburg

Verslag van de Raad van Toezicht

In 2022 werd duidelijk hoe desastreus de gevolgen van de covid-epidemie ook waren voor de cultuursector in Limburg. Dankzij de verankering in het veld heeft het HKL een grote rol kunnen spelen in het inzichtelijk maken van de problemen waarmee de amateurkunst- en erfgoedsector als gevolg hiervan werden geconfronteerd. En vanuit die kennis heeft het HKL in samenspraak met veel actoren vervolgens ook een prominente rol kunnen spelen in de weg naar herstel van die sector die zo van wezenlijk belang is voor onze provincie. Daarbij werd soms de grens bereikt van de spankracht van het HKL en van de medewerkers. De provincie stelde al vroeg in het jaar de vraag de volledige uitrol op zich te nemen van de Provinciale bijdrageregeling voor zzp'ers, een mega-operatie waarmee uiteindelijk 89 zzp'ers financieel geholpen konden worden. Ook voortbouwend op en lerend van deze periode hebben veel van de activiteiten van het HKL in het kader gestaan van structureel herstel en toekomstige versterking van de culturele biotoop in de provincie. Daarmee is ook de rol van het HKL als centrale en onmisbare speler in het veld van de amateurkunsten en erfgoed nog sterker verankerd. De al eerder in gang gezette transitie van uitvoeringsorganisatie naar een kenniscentrum van waaruit kwalitatief ondersteuning geboden kan worden aan heel het culturele verenigingsleven, is versterkt doorgezet. Waar integraliteit en inclusiviteit kernbegrippen werden, vergde dit ook veel van de medewerkers in hun veranderende rol.

In dit proces is de Raad van Toezicht voor de bestuurder een belangrijke gesprekspartner geweest. Vanuit strategisch oogpunt is daarbij vooral de relatie tussen provincie en het HKL met enige regelmaat voor ons onderwerp van gesprek geweest. Enerzijds was er erkentelijkheid voor alle positieve waardering vanuit de provincie en voor de erkenning van de belangrijke rol van het HKL. Maar gelijktijdig leidde dat ook tot zorg: de door provincie en HKL gedeelde ambities gingen niet altijd gepaard met de daarbij behorende financiële middelen. Het perspectief voor de langere termijn en de continuïteit van de activiteiten was daarmee een telkens terugkerend onderwerp van gesprek. Gelukkig was de relatie met de provincie zowel ambtelijk als met de gedeputeerde, open en constructief: meedenkend, niet alleen gericht op behoud maar ook op ontwikkeling.

De communicatie tussen directeur-bestuurder en Raad van Toezicht en tussen de leden van de Raad van Toezicht onderling was open en gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Dit geldt in gelijke mate voor onze relatie met de andere gremia in de organisatie, de adviesraad en de personeelsvertegenwoordiging. Herhaalde en zeer gewaardeerde presentaties van medewerkers uit het veld over hun werkzaamheden, evenals gerichte aanwezigheid van leden van de RvT bij werkbijeenkomsten, hebben onze kennis ook over concrete inhoudelijke activiteiten verdiept.

Naast alle belangrijke strategische discussies heeft de Raad zich uiteraard ook gekweten van alle wettelijke zaken waarvoor zij primair verantwoordelijk is. Onderaan vindt u een summier overzicht van vergaderingen en van de samenstelling van de Raad. Bij de vervulling van een per 1 juli 2022 ontstane vacature is de Governance Code Cultuur gevolgd en is de vacature breed uitgezet. Een verrassend grote respons heeft vervolgens geleid tot een kwalitatief sterke invulling.

Samenvattend kunnen wij stellen dat wij terug kunnen zien op een spannend maar ook een boeiend en inspirerend jaar waarin wij naar behoren onze taak hebben kunnen vervullen. Voor de wijze waarop directeur-bestuurder en medewerkers van het Huis met passie en grote inzet gewerkt hebben ten behoeve van de culturele sector hebben wij diep respect en zijn wij hen veel dank verschuldigd.

Overzicht

Samenstelling RvT:

Mw. K. van der Graaf

Hoofdfunctie:

- Directeur Waterschap Limburg

Nevenfunctie:

- Voorzitter Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg en lid remuneratiecommissie

Dhr. L.F.P. Niessen

Hoofdfunctie:

- Voormalig Onderwijsbestuurder

Nevenfuncties:

- Plv. voorzitter Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg en lid remuneratiecommissie
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Bergweide
- Lid landelijke geschillencommissie Passend Onderwijs Utrecht
- Extern voorzitter Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Weert-Nederweert

Dhr. J.W.G.M. Loonen

Hoofdfunctie:

- Zelfstandig adviseur

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg
- Lid Raad van Commissarissen Starters Centrum Limburg
- Voorzitter Wild Beheer Eenheid Venray
- Vice-voorzitter Waterbelang Limburg
- Lid Raad voor Economische Aangelegenheden Bisdomein Roermond
- Penningmeester Rooms Katholieke Federatie Blitterswijk-Castenray-Oirlo-Wanssum
- Lid financiële Commissie nieuwe Multi Functionele Accommodatie Heide

Mw. G.M.J.M. Stratermans

Hoofdfunctie:

- Eigenaar / Accountant ZIJ-SPAN B.V.

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg en lid auditcommissie
- Lid Raad van Toezicht Stichting Opera Zuid
- Penningmeester Stichting Buccina, Blazen aan het Spui, Den Haag

Dhr. H.K.J. Wiertz

Hoofdfunctie:

- Ondernemer

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg en lid auditcommissie (tot 1 juli 2022)
- Lid Raad van Toezicht MosaLira
- Lid Raad van Commissarissen Wiertz Company
- Voorzitter Raad van Commissarissen BCO onderwijsadvies
- Voorzitter Wiertz Foundation

Dhr. P.C.M.G. Baeten

Hoofdfunctie:

- Voormalig Directeur Strategie Provincie Limburg

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Huis voor de Kunsten Limburg en lid auditcommissie (vanaf 1 juli 2022)
- Plv. voorzitter Raad van Advies Stichting Limburgs Landschap
- Secretaris bestuur Sphinx Debatcentrum Maastricht
- Vrijwilliger Bureau Europa Maastricht

De RvT vergaderde 5 maal voltallig, te weten op 24 januari, 8 april, 20 juni, 16 september en 21 november.

De RvT had eenmaal overleg met de PVT van het HKL, te weten 12 april.

De auditcommissie vergaderde 2 maal, te weten 5 april en 20 september.

De remuneratiecommissie had op 9 maart het jaarlijks gesprek met de directeur-bestuurder.

Karlijn van de Graaf,
Voorzitter Raad van Toezicht

Huis voor de Kunsten Limburg

Leeswijzer jaarverslag 2022

Het jaarplan 2022 en de beschikking voor 2022 die het HKL van de Provincie Limburg ontvangen heeft, vormen de basis voor het jaarverslag 2022. Voor het jaarverslag heeft het HKL het jaarplan 2022 als raamwerk gebruikt. Per beleidsprioriteit heeft het HKL bij alle voorgenomen werkzaamheden en activiteiten (zowel generiek als per discipline) in het **blauw** aangegeven of, op welke wijze en met welke resultaten de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

>>> Integrale werkzaamheden

Beleidsprioriteit 1: Cultuurparticipatie

1A. Verenigingsondersteuning

In het kader van de beleidsprioriteit cultuurparticipatie zette het HKL in op het vergroten van de toekomstbestendigheid van culturele verenigingen en stichtingen in de erfgoed- en amateurkunstsector. Het aanbod dat het HKL ontwikkelde op het gebied van verenigingsondersteuning was gebaseerd op ondersteuningsvragen van vrijwilligersbesturen van amateurkunstverenigingen en erfgoedinstellingen, de ondersteuningsbehoeften van informele verbanden (nu nog een blinde vlek) en ontwikkelingen die geduid werden in onderzoeksrapporten zoals de VerenigingsMonitor 2021 van het Landelijke Kennisinstituut voor Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) en de Peiling Vrijwilligerswerk 2021 van Burgerkracht Limburg.

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden op het gebied van verenigingsondersteuning.

Ondersteuningsbehoeften:

- Vrijwilligers(besturen) van amateurkunstverenigingen en erfgoedinstellingen hebben de behoefte aan ondersteuning en advies bij vakinhoudelijke, zakelijke, financiële en communicatie vraagstukken.
- Naast verenigingen (formele verbanden) zijn er landelijk gezien net zoveel informele verbanden actief. Deze verbanden organiseren zich om een project of activiteit heen. Het HKL wil meer zicht krijgen op de informele verbanden en hun ondersteuningsbehoeften. Ze vormen (ook landelijke gezien) een blinde vlek.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL focust in zijn communicatie over het ondersteuningsaanbod voor vrijwilligersbesturen (onderstaande werkzaamheden) nadrukkelijk en voor het eerst ook op de informele verbanden. HKL wil zijn zichtbaarheid voor informele verbanden op deze manier vergroten. Om zicht te krijgen op de informele verbanden in Limburg en hun ondersteuningsbehoeften, voert het HKL gesprekken met lokale cultuurmakelaars-, coaches en combinatiefunctionarissen. Zij vormen een belangrijke schakel in het lokale cultuurnetwerk.

In 2022 heeft het HKL gesprekken gevoerd met lokale ondersteuners als Cultuurmakers Maastricht en beleidsmedewerkers van Limburgse gemeenten. Bij veel van deze lokale ondersteuners en beleidsmakers staan informele verbanden nog niet of nauwelijks op het vizier en is men zelf zoekende naar manieren om deze doelgroep op lokaal niveau in kaart te brengen. Acties om deze doelgroep en hun behoeften op provinciaal niveau te ontsluiten worden in verder 2023 opgepakt in het kader van het herstelprogramma amateurkunsten.

- Het HKL geeft advies op maat bij specifieke vraagstukken die betrekking hebben op een bepaalde kunst- of erfgoeddiscipline.

In 2022 fungeerde het HKL als provinciaal loket voor vrijwilligers in de amateurkunst- en erfgoedsector. In 13.500 contactmomenten met amateurkunst- en erfgoedverenigingen, -vrijwilligers en -stichtingen gaf het HKL vraaggericht advies en ondersteuning in de vorm van adviesgesprekken, overleggen, bijeenkomsten, telefoongesprekken en mailwisselingen. Ondersteuningsvragen spitsten zich voornamelijk toe op de ondersteuningsthema's: leden en vrijwilligers werven, organisatie- en bestuurskracht, financiering, samenwerking, publieksbereik

en zichtbaarheid (PR & communicatie), beleid, wet- en regelgeving, digitalisering en (vernieuwen van) artistiek aanbod.

- HKL geeft middels adviesgesprekken, webinars of regiobijeenkomsten advies over de wijze waarop verenigingen en stichtingen kunnen aanhaken bij landelijke, provinciale en lokale programma's op het gebied van cultuureducatie (Cultuureducatie met Kwaliteit) en cultuurparticipatie.

Op het gebied van cultuureducatie adviseerde het HKL vooral verenigingen en stichtingen op het gebied van de Limburgse taal over hoe zij beter kunnen aansluiten bij het curriculum van de scholen en wie men daarvoor nodig heeft. Op het gebied van cultuurparticipatie werden landelijke programma's voor het herstel van de amateurkunst- en erfgoedsector en de vertaling daarvan naar concreet ondersteuningsaanbod tijdens bijeenkomsten, de adviesraad van het HKL en per mail gedeeld met provinciale koepelorganisaties en culturele verenigingen en stichtingen.

- HKL organiseert webinars en bijeenkomsten en deelt via zijn website kennisdossiers over actuele thema's op het gebied van bijvoorbeeld wet- en regelgeving (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen, erfgoed- en omgevingswet, auteursrecht), inclusie en diversiteit, duurzaamheid en meldpunt grensoverschrijdend gedrag en corona.

In 2022 organiseerde het HKL van alle bovenstaande thematieken alleen een bijeenkomst over de Omgevingswet voor leden Commissie Limburg van Heemschut. Doel van de bijeenkomst was te bekijken op welke manieren erfgoedvrijwilligers op een effectieve manier en op gemeentelijk niveau op kunnen komen voor het belang van erfgoed (landschappelijk, monumentaal, onder- en bovengronds, materieel-immaterieel) onder de Omgevingswet en welke rol de Commissie Limburg daarbij kan spelen.

Het HKL deelt via zijn website kennisdossiers over zakelijke thema's als projectplan schrijven, vrijwilligersbeleid, ledenwerving- en behoud, codes (Fair Practice Code, Code Inclusie & Diversiteit en Governance Code Cultuur), goed bestuur, samenwerkingsvormen en anders verenigen (organisatiekracht).

Op de website van het HKL is in 2022 een Schrijfwijzer gepubliceerd. Deze Schrijfwijzer helpt culturele initiatiefnemers op weg bij het schrijven van een projectplan en het opstellen van een begroting. Ook treft men een overzicht 'Meest geraadpleegde cultuurfondsen' aan als download. In 2022 bezochten 279 unieke bezoekers deze pagina.

- Het HKL organiseert in 8 regio's (Venray, Venlo, Weert, Roermond, de Westelijke Mijnstreek, de Oostelijke Mijnstreek, Maastricht en het Heuvelland) Verenigingscafés. Het betreft laagdrempelige, fysieke bijeenkomsten waarbij het HKL, aan de hand van praktijkvoorbeelden, kennis en ideeën deelt met vrijwilligersbesturen van amateurkunst- en erfgoedorganisaties rond de thema's organisatiekracht en ledenwerving en -behoud. Tijdens deze bijeenkomsten gaat het HKL ook met de deelnemers in gesprek om actuele ondersteuningsbehoeften op te halen. Het HKL organiseert op basis van de opbrengsten van de Verenigingscafés thematische vervolgsessies. Bij het inhoudelijk vormgeven van de bijeenkomsten werkt het HKL samen met lokale bibliotheken en lokale ondersteuners en partners (gemeentelijke verenigingsondersteuners, cultuurmakelaars en -coaches en partners als Frisse Wind, Cultuurmakers Maastricht en Maastricht Doet), fondsen (onder andere VSBfondsen), provinciale koepelorganisaties en initiatieven als RaboVersterkt. Het HKL wil deze partners nadrukkelijk betrekken om ondersteuning lokaal te borgen, bestaande ondersteuningsinitiatieven en -partners met elkaar te verknopen en daarmee het ondersteuningsaanbod voor verenigingen te versterken.

Het HKL organiseerde in het voor- en najaar van 2022 een reeks Verenigingscafés:

- De reeks in het voorjaar bestond uit zes bijeenkomsten die plaatsvonden in Horst aan de Maas, Tegelen, Weert, Koningsbosch Geleen en Heerlen. Drie van de bijeenkomsten (de kennismaking- en ontmoetingscafés) stonden in het teken van kennismaking met het HKL en de ondersteuning die het HKL kan bieden op het gebied van bijvoorbeeld ledenwerving, bestuurskracht, financiering en digitalisering. Deze Verenigingscafés boden deelnemers ook de mogelijkheid om andere amateurkunst- en erfgoedverenigingen uit de regio te ontmoeten. De andere drie Verenigingscafés (de workshop-cafés) stonden in het teken van ledenwerving en social media. Tijdens deze cafés bood het HKL de deelnemende verenigingen tips, handvatten en praktijkvoorbeelden voor het werven van (bestuurs)leden en het maken en publiceren van berichten op Facebook, Twitter en Instagram. Er namen in totaal 64 personen van cultuurverenigingen (amateurkunsten en erfgoed) en enkele lokale ondersteuners en beleidsmakers deel aan deze reeks Verenigingscafés.
- De reeks Verenigingscafés in het najaar van 2022 bestond uit drie bijeenkomsten in Venlo, Weert en Sittard en een online bijeenkomst. Deze reeks stond geheel in het teken van Samen Slim Deelnemers Werven, een methodiek om nieuwe vrijwilligers en leden te werven. Speciaal voor de doelgroep musea organiseerde het HKL een Museumcafé met een workshop Samen Slim Deelnemers Werven en een workshop of financiering. Aan deze reeks namen in totaal 90 personen van culturele verenigingen (erfgoed en amateurkunsten), musea en enkele lokale ondersteuners en beleidsmedewerkers deel.
- Het HKL organiseert webinars en bijeenkomsten en deelt via zijn website kennisdossiers over financieringsvormen (fondsenwerving, crowdfunding, sponsoring en cultuurleningen) en boekhoudkundige en fiscaal-juridische zaken. Het HKL werkt hierbij samen met relevante partners zoals het landelijke platform Cultuur + Ondernemen en landelijke en regionale fondsen.
 - In 2022 is op de website van het HKL een kennisdossier 'Financiering' gepubliceerd. Dit dossier bevat een stappenplan met relevante kennis, tips en adviezen over het werven van financiering voor je culturele project.
 - Daarnaast organiseerde het HKL in het najaar van 2022 een Financieringscafé. Tijdens deze eerste editie faciliteerde het HKL een ontmoetingsmoment tussen 90 culturele initiatiefnemers en het VSBfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, crowdfundingplatform Voor de Kunst, Euregio Rijn-Maas-Noord, Provincie Limburg en het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg. Financiers presenteerden hun actuele beleid en subsidieregelingen en gingen vervolgens met de aanwezigen in gesprek over projectideeën concrete vragen die hadden. Daarnaast informeerde HKL deze deelnemers ook over het brede ondersteuningsaanbod waar zij gebruik van kunnen maken.
 - Ook gaf het HKL een drietal presentaties over financiering: tijdens de Inspiratiesessie Frisse Wind Heerlen, tijdens The Construction Talks i.s.m. voordekunst bij Zuyd Hogeschool en tijdens het Museumcafé van het HKL.

- Het HKL organiseert kennissessies en deelt via zijn website informatie over het promoten van activiteiten. Het HKL stelt in dat kader bruikbare formats, stappenplannen en toepasbare *tips & tricks* ter beschikking voor het maken van een communicatieplan of -planning.

Het HKL zette via zijn website, social media kanalen en nieuwsbrieven informatie van zichzelf en partners uit over uiteenlopende communicatiethema's. Kennisoverdracht over het thema (bijvoorbeeld social media) vond tevens plaats in de vorm van adviesgesprekken en tijdens bijeenkomsten zoals de Verenigingscafés.

- Het HKL biedt vrijwilligersbesturen tegen een sterk gereduceerd tarief advies op maat over financieringsmogelijkheden (inhoudelijke verdieping van het projectplan, zoeken en selecteren van kansrijke subsidies en fondsen, uitwerken van het subsidieadvies en het bespreken van de resultaten het subsidieonderzoek) en communicatie. *Zie hoofdstuk 2 'Organisatie' in dit jaarplan voor meer informatie over deze betaalde ondersteuningsvorm.*

Het HKL heeft vrijwilligersbesturen in 2022 ondersteuning en advies op maat geboden over financieringsmogelijkheden, maar niet tegen betaling. In 2022 adviseerde HKL 43 culturele initiatiefnemers op maat over hun financiering gerelateerde vraagstukken. Adviestrajecten bestonden uit het voeren van één of meerdere adviesgesprekken, het doornemen van het projectplan, feedback geven op een eerste concept van dit plan en een advies geven over de financieringsmix.

- Het HKL houdt het corona hulpket in stand zo lang de coronapandemie aanhoudt en/of de effecten daarvan nog doorwerken in de sector. In dat kader blijft het HKL vrijwilligers(besturen) adviseren bij corona gerelateerde vraagstukken en ontsluit het HKL informatie over steunmaatregelen etc. op zijn website.

Gedurende 2022 is het corona hulpket van het HKL beschikbaar geweest voor de culturele sector en is de website doorlopend geüpdatet met relevante informatie.

- Het HKL ontwikkelt in samenspraak met provinciale koepelorganisaties, Stichting Klankkleur Limburg, VSBFonds en andere relevante partners een stimuleringsregeling voor verenigingen en informele verbanden die de herstart van nieuwe activiteiten mogelijk moet maken.

Een dergelijke stimuleringsregeling (Impulsregeling Amateurkunsten) is in het najaar van 2022 door het HKL in samenwerking met Stichting Klankkleur Limburg (SKL) opgesteld in het kader van het Plan Herstel brede culturele verenigingsleven. De regeling wordt in 2023 uitgevoerd.

- In het kader van het landelijke platform Erfgoedvrijwilliger redigeert het HKL vacatures van vrijwillige erfgoedorganisaties in Limburg, fungeert het HKL als klankbord voor diverse besturen van Limburgse erfgoedorganisaties, neemt HKL deel aan periodieke redactionele overleggen, promoot het HKL het platform in Limburg en levert het HKL een inhoudelijke bijdrage aan het ontwikkelen van coachingsaanbod dat via het platform wordt aangeboden aan erfgoedvrijwilligers.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd door het HKL. Het HKL nam in 2022 deel aan zes landelijke overleggen in het kader van Erfgoedvrijwilliger.nl en een landelijke bijeenkomst. Daarnaast redigeerde het HKL 21 vacatures.

- Het HKL zet het initiatief SAMENSPEL in samenwerking met de maatschappelijke provinciale organisaties Burgerkracht Limburg, Huis voor de Sport Limburg, Vereniging Kleine Kernen Limburg en

Speeltuinwerk Limburg voort. De Samenspel-partners bundelen hun kennis en netwerken om lokale initiatieven van verenigingen en vrijwilligersorganisaties te ondersteunen (inhoudelijk en financieel) die een maatschappelijke impact hebben en bijdragen aan een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Het HKL en de partners breiden dit aantal in 2022 uit naar maximaal 13 initiatieven. Het HKL en de partners zetten hun communicatiemiddelen in om de voorbeeldprojecten, de opbrengsten en blauwdrukken ter inspiratie te delen met andere verenigingen en informele verbanden. Overkoepelende en domeinoverstijgende ondersteuningsthema's die worden gesignaleerd op het gebied van bijvoorbeeld vrijwilligersbeleid, verduurzaming van accommodaties en wet- en regelgeving worden door het HKL en de partners gezamenlijk opgepakt en vertaald naar kennissessies voor een brede doelgroep.

In 2022 vonden drie bestuurlijke overleggen plaats met de bestuurders en het projectteam van de samenwerkingspartners om de voortgang en aanpak van de samenwerking te bespreken en drie projectteamoverleggen om de samenwerking verder te concretiseren. Tijdens deze overleggen werd niet alleen de voortgang van SAMENSPEL besproken, maar werden ook beleidslijnen en -programma's van de samenwerkingspartners uitgewisseld en werden andere initiatieven met overkoepelende thema's door enkele of alle partners gezamenlijk opgepakt. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking van het HKL en Burgerkracht Limburg in het kader van Cultuurimpuls Noord-Limburg van RICK in Weert; een initiatief om cultuurmakers in Noord-Limburg te begeleiden bij het ontwikkelen van culturele participatieprojecten in het sociaal domein.

In het kader van het ondersteunen van SAMENSPEL-projecten nam het HKL samen met Burgerkracht Limburg deel aan negen coachoverleggen met de Hoensbroekse Amateurlustvereniging en samen met het Huis voor de Sport Limburg aan vier coachmomenten met Buurttheater Maastricht (twee lopende pilotprojecten die in het kader van SAMENSPEL ondersteund werden). In 2022 werden twee nieuwe initiatieven ondersteund in SAMENSPEL-verband: het Vertelfestival van de Piahoeve in Heel en Gemeenschapshuis Cascade Vilt. Bevindingen en succesvolle werkwijzen van de pilotprojecten (bijv. op het gebied van vrijwilligers werven) deelde het HKL met vrijwilligers van culturele verenigingen tijdens adviesgesprekken en tijdens de Verenigingscafés in het voorjaar van 2022.

- Het HKL faciliteert een provinciaal netwerk van cultuurcoaches, -makelaars en combinatiefunctionarissen. Deze lokale ondersteuners spelen een belangrijke rol als het gaat om de ondersteuning van verenigingen en informele verbanden. HKL organiseert in dit netwerkverband intervisie- en kennissessies om kennis, relevante ontwikkelingen, methodieken en *good practices* te delen als het gaat om de ondersteuning van amateurkunstgroepen. Ook haalt het HKL op wat cultuurcoaches etc. nodig hebben om hun ondersteuningswerkzaamheden (beter) uit te kunnen voeren.

Het HKL organiseerde in 2022 een overleg met cultuurcoaches, -makelaars en combinatiefunctionarissen om de werkzaamheden van het herstelprogramma amateurkunsten (het Plan herstel brede culturele verenigingsleven en het Plan herstel amateurkunsten Limburg) te bespreken en te zorgen voor een goede afstemming tussen provinciale en lokale ondersteuning van amateurkunstgroepen. Tijdens de bijeenkomst werd niet opgehaald wat deze lokale ondersteuners nodig hebben om hun ondersteuningswerkzaamheden voor amateurkunstgroepen beter uit te kunnen voeren. Een dergelijke bijeenkomst organiseert het HKL in 2023 in het kader van zijn herstelplanprogramma amateurkunsten.

- Het HKL zet zich in Raad van 12-verband en in samenwerking met het LKCA en landelijke en provinciale koepelorganisaties in voor de continuering en uitbreiding van het corona steunpakket

waarmee zes ondersteuners zijn aangesteld die de negen grote landelijke amateurkoepels hebben ondersteund gedurende de coronapandemie. Daarnaast faciliteert het HKL de zes ondersteuners met het uitrollen van de ontwikkelde ondersteuningsdiensten en *tools* onder provinciale koepelorganisaties en amateurkunstverenigingen in Limburg.

De continuering en borging heeft in 2022 mede vorm gekregen in de herstelplannen amateurkunsten van de landelijke amateurkunstkoepels en provinciale steunfuncties (waaronder die van het HKL).

- Op basis van de bevindingen en aanbevelingen van het onderzoeksrapport *Revitalisering van de Amateurkunst* van BMC zet het HKL zich in 2022 samen met het LKCA en andere Raad van 12-partners (platform provinciale steunfuncties) in voor de komst van een Programma Amateurkunsten 2025-2028 waarbij het streven is om samen met het Ministerie van OCW, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het LKCA, Fonds voor Cultuurparticipatie, de negen landelijke koepelorganisaties op het gebied van amateurkunst en de Raad van 12 het programma inhoudelijk voor te bereiden.

In 2022 is de landelijke, strategische werkgroep revitalisering amateurkunsten opgezet waarin HKL (namens de Raad van 12), LKCA, OC&W, Fonds voor Cultuurparticipatie, grootstedelijke cultuurparticipatie-instellingen en de landelijke amateurkunstkoepels zijn vertegenwoordigd. In samenspraak wordt toegewerkt naar een Nationaal Akkoord Amateurkunst. Mede op basis van de werkgroep zijn er vervolgstappen gezet, worden de herstelplannen amateurkunsten en de effecten daarvan besproken en is een structurele gedegen ondersteuning voor amateurkunsten op landelijk, provinciaal en lokaal niveau op elkaar afgestemd.

Doelen:

- Vrijwilligersbesturen van erfgoedinstellingen en formele en informele amateurkunstgroepen een centrale plek en laagdrempelig loket (fysiek en online) bieden waar zij te allen tijde terecht kunnen met uiteenlopende ondersteuningsvragen op vakinhoudelijk, zakelijk, financieel en communicatie vlak en kennis en concrete handvaten, partners, methodieken en praktijkvoorbeelden krijgen aangereikt.
- Vrijwilligers(besturen) methodieken en voorbeelden aanreiken waardoor ze beter kunnen omgaan met de uitdagingen waar zij als vereniging, stichting of informeel verband mee te maken krijgen.
- Een sterkere ondersteuningsstructuur voor amateurkunsten waarbij het HKL als provinciale schakel fungeert met landelijke en lokale ondersteuners, zodat gevraagde ondersteuning en kennis op het gebied van verenigingsondersteuning centraal geborgd is.
- Een multidisciplinaire en daar waar dat kan domeinoverstijgende aanpak als het gaat om kennisdeling en ondersteuning op brede thema's als vrijwilligersbeleid, wet- en regelgeving.

Impact:

- Toekomstbestendige amateurkunstgroepen (formele en informele verbanden) en erfgoedinstellingen.
- Behoud van bestendige plekken voor amateurkunstbeoefening, cultureel erfgoed en leefbaarheid in wijken.

1B. Verbinden met nieuwe doelgroepen

In het kader van de beleidsprioriteit cultuurparticipatie had het HKL ook de opdracht van de Provincie Limburg om verbindingen te leggen met nieuwe doelgroepen, zowel makers als publiek. Uitgangspunten voor het HKL in dat kader waren het verlagen van drempels voor cultuurdeelname voor mensen die niet of nauwelijks kunnen deelnemen aan cultuur, het ondersteunen van nieuw makerschap en multidisciplinaire

kunstvormen zodat het bestaande cultuuraanbod kan worden verbreed en stimuleren dat cultuur wordt ingezet als middel om maatschappelijke vraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld leefbaarheid, welzijn en gezondheid aan te pakken. Het aanbod van het HKL op het gebied van cultuurparticipatie, was gebaseerd op ondersteuningsvragen van vrijwilligersbesturen, kunstprofessionals en culturele instellingen en de doelstellingen van het landelijke programma cultuurparticipatie.

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden als het gaat om het verbinden met nieuwe doelgroepen.

Ondersteuningsbehoeften:

- Kunstprofessionals en culturele organisaties hebben behoefte aan ondersteuning als het gaat om het verbreden van hun aanbod, zodat het publieksbereik kan worden vergroot en verbreed.
- Kunstprofessionals en culturele organisaties die een bijdrage willen leveren aan sociaal-maatschappelijke vraagstukken hebben behoefte aan inspiratie en ondersteuning als het gaat om het organiseren en financieren van culturele projecten in het sociaal domein en de samenwerking met welzijn- en zorgpartners.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL organiseert webinars en bijeenkomsten over cultuurparticipatie voor cultuurmakers, culturele organisaties, beleidsmakers, cultuurmakelaars (-coaches en combinatiefunctionarissen) en welzijns- en zorgorganisaties. Het betreft zowel algemene sessies waarbij kennis en *good practices* worden gedeeld over de samenwerking tussen het culturele en sociaal domein, financieringsmogelijkheden, themasessies over de wijze waarop cultuur ingezet kan worden om bijvoorbeeld eenzaamheid te bestrijden en sessies over de wijze waarop de participatie van bepaalde doelgroepen kan worden gestimuleerd. Het HKL organiseert de sessies in samenwerking met het LKCA en andere relevante partners uit het culturele en sociale domein.

Er zijn in 2022 geen webinars en bijeenkomsten georganiseerd over cultuurparticipatie.

- Het HKL adviseert kunstprofessionals, vrijwilligersbesturen en cultuur- en welzijnsorganisaties die een ondersteuningsvraag hebben over een participatieproject. HKL kan in dit kader adviseren over de opzet van een project, samenwerking en financiering en kan verbindingen leggen met partners in het culturele en sociale domein.

Het HKL adviseerde kunstprofessionals, vrijwilligersbesturen en cultuurorganisaties die een over hun participatieproject. Dat deed het HKL in de vorm van adviesgesprekken, maar ook tijdens de vier werkbijeenkomsten in het kader van het project Cultuurimpuls Noord-Limburg.

- Het HKL voert actief gesprekken met partners in het sociaal domein, zijnde: zorg- en welzijnsorganisaties, de Gezonde Basisschool van de Toekomst, Burgerkracht Limburg, VKKL, Speeltuinwerk Limburg en Huis voor de Sport Limburg om de mogelijkheden, kansen en meerwaarde van cultuur in andere domeinen onder de aandacht te brengen. Daarnaast coördineert het HKL bijeenkomsten en webinars om deze domeinen nader tot elkaar te brengen.

Het HKL voerde in 2022 alleen gesprekken met VKKL, Burgerkracht Limburg, Huis voor de Sport Limburg en Speeltuinwerk Limburg (provinciale en maatschappelijke steunfuncties in andere domeinen), met name in het kader van SAMENSPEL.

- Het HKL neemt ieder kwartaal deel aan het Strategisch Overleg Cultuurparticipatie van het LKCA om samen met het LKCA, het Ministerie van OCW, het Fonds voor Cultuurparticipatie en andere

provinciale en grootstedelijke steunfuncties kennis te delen over landelijke en provinciale ontwikkelingen op het gebied van cultuurparticipatie en de wijze waarop de steunfuncties uitvoering geven aan het landelijke programma cultuurparticipatie.

In 2022 nam het HKL deel aan de twee Strategische Overleggen Cultuurparticipatie van het LKCA en aan kleinere, thematische werkgroepoverleggen die hieruit voortvloeiden. Onder andere werkgroepoverleggen om de opzet en inhoud te bepalen van de Landelijke Dag van de Amateurlustondersteuning.

- Tijdens de landelijke eindconferentie van het project Cultuur Vermogen deelt het HKL de bevindingen en *tools* die binnen de proeftuin in Limburg zijn ontwikkeld als het gaat om andere en nieuwe vormen van participeren en activeren met andere provinciale steunfuncties en partners in culturele veld.

Het HKL heeft in 2022 deelgenomen aan de eindconferentie en de tool die het ontwikkeld heeft tijdens die dag en ook middels een publicatie van het LKCA gedeeld met andere partners in het culturele veld.

- Het HKL ondersteunt het JFC Limburg door als inhoudelijk sparringpartner te fungeren en zorg te dragen voor het werkgeverschap van de coördinator Jeugdfonds Cultuur Limburg.

Dit is volgens plan uitgevoerd.

Doelen:

- Eraan bijdragen dat Limburgers die niet frequent kunnen deelnemen aan of onbekend zijn met kunst en erfgoed ermee kunnen kennismaken.
- Het vergroten van cultureel ondernemerschap van culturele makers in het sociaal domein.
- Partners in het culturele en sociaal domein kennis en inspiratie bieden als het gaat om het inzetten van cultuur in het sociaal domein.
- Het verlagen van drempels om deel te nemen aan cultuur.

Impact:

- Een grotere participatie van (kwetsbare) Limburgers aan het cultureel-maatschappelijke leven.
- Meer cultuurmakers die een bijdrage leveren aan het oplossen van sociaal-maatschappelijke vraagstukken.

Beleidsprioriteit 2: Cultuureducatie

In het kader van de beleidsprioriteit cultuureducatie voerde het HKL de provinciale opdracht uit op het gebied van Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Die opdracht was het verbinden van betrokken partijen om van daaruit te komen tot advisering over en ondersteuning bij ontwikkeling van inhoud en aanbod van deze partijen.

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden op het gebied van cultuureducatie.

Ondersteuningsbehoeften:

- In het kader van de uitvoering van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit heeft het HKL een ondersteunende, adviserende en verbindende rol naar behoefte en in afstemming met de

penvoerders binnen de zes thema's benoemd door de penvoerders in hun CmK3 aanvraag bij het Fonds Cultuurparticipatie.

- Culturele organisaties (amateur en professional) die aan de slag willen met cultuureducatie hebben behoefte aan ondersteuning als het gaat om de verbinding met de penvoerders binnen het programma CmK.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL draagt zorg voor afstemming en samenhang bij de uitvoering van het programma CmK. Hierbij zet het HKL in op de borging van de resultaten op het vlak van muziekonderwijs.

Muziekonderwijs is, in samenspraak met de Provincie Limburg en de penvoerders CmK, vanaf 2022 niet meer benaderd als aparte discipline maar als integraal onderdeel van cultuureducatie. Er ligt dus geen speciale nadruk meer op muziekonderwijs.

- Het HKL verbindt de CmK-penvoerders onderling en met het brede culturele veld. In dat kader zet het HKL in samenwerking met de CmK-penvoerders een database van zzp'ers/uitvoerders op waar penvoerders, scholen (vakleerkrachten) gebruik van kunnen maken.

Het HKL heeft de database voor zzp'ers opgezet in 2022. Op dit moment bevat deze database 30 zzp'ers in de categorieën: verhalen maker, drama, beeldend, dans, muziek, film en fotografie en illustrator. Het HKL heeft nog geen actie ingezet om te achterhalen in hoeverre er gebruik wordt gemaakt van deze zzp'ers. Het HKL is voornemens om dit in 2023 te doen.

- Het HKL versterkt de verbinding tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten door de penvoerders te ondersteunen met het intensiveren van de contacten met intermediairs, cultuurmakelaars, -coaches.

In de verschillende penvoerdersoverleggen nodigt het HKL relevante partijen in de cultuursector uit om het gesprek mee aan te gaan. Zo ook in het kader van het programma *School en omgeving*. Door de verbinding te leggen tussen CmK en *School en omgeving* kunnen beide programma's elkaar versterken en niet beconcurreren.

- Het HKL vergaart en draagt relevante kennis over, onder meer door actief deel te nemen aan relevante landelijke en provinciale netwerken, waaronder het Landelijk Platform Kenniscentra Cultuureducatie. Zo draagt HKL zorg voor een constante en inhoudelijk verantwoorde informatiestroom over CmK. Daarnaast verzamelt het HKL informatie die noodzakelijk is om zicht te krijgen op de behoeften, het aanbod, de inbedding van cultuureducatie in het onderwijs, de culturele ontwikkelkansen van kinderen en jongeren. Door het analyseren van data kan het HKL het onderwijs en het culturele veld (binnen- en buitenschool) beter met elkaar verbinden, vraag en aanbod goed op elkaar afstemmen en op elkaar aan laten sluiten, kunst-, erfgoed- en mediaeducatie(aanbod) provincie-breed stimuleren en de deskundigheid van het werkveld bevorderen.

Het HKL neemt jaarlijks vier keer deel aan de bijeenkomsten van het LPKC. Daarnaast neemt het HKL deel aan de ateliers van het LKCA waar thema's worden uitgelicht als de toekomst van cultuureducatie, School en omgeving, de Brede Regeling Combinatiefunctionaris enz. Opgehaalde kennis wordt door het HKL gedeeld met de penvoerders CmK.

- Het HKL verbindt het programma CmK zoveel als mogelijk met DOOR! Masterplan Muziekonderwijs Limburg ten behoeve van het muziekonderwijs. HKL legt in dit kader de verbinding met de

SamenDOOR!-regeling van Stichting Klankkleur Limburg. Hiervoor vindt er vier keer per jaar een overleg plaats tussen HKL en Stichting Klankkleur. Daarnaast stemt HKL met Pop in Limburg de uitvoering van de stimuleringsregeling voor popmuziek en scholen af. HKL draagt er samen met Pop in Limburg zorg voor dat deze regeling aansluit bij het programma CmK. Samen met de CmK-penvoerders zet het HKL in op een 'Onderhoudsprogramma voor de Impuls muziekscholen'. Op basis van de behoeften van de voormalige impulscholen die het HKL ophaalde tijdens het symposium *DOOR! in ontmoeting* op 9 juli 2021 formuleert het HKL aanbevelingen voor het veld.

Het programma DOOR! Masterplan Muziekonderwijs Limburg is geïntegreerd binnen CmK. Het HKL hanteert de naam DOOR! alleen nog voor de jaarlijkse muziekdag die het HKL ieder jaar in juni, zo ook in 2022, organiseert. Dit omdat deze naam een begrip is geworden de afgelopen zes jaar. Met SKL vindt geen overleg over muziekonderwijs plaats. Zij sturen ons één keer per jaar een lijst met deelnemende scholen. Hier ligt geen enkele verbinding met CmK. Pop in Limburg, geeft ieder jaar aan hoe ze hun popregeling inrichten, ook hier ligt geen verbinding met CmK. Wat betreft het onderhoudsprogramma voor de Impuls muziekscholen: De penvoerders vullen dit zelfstandig in met de betreffende scholen.

- Het HKL werkt samen met Adams Muziekcentrale in het kader van de campagne 'Geef je instrument DOOR!'. Het HKL rolt samen met Adams Muziekcentrale het programma verder uit onder scholen die extra muziekinstrumentarium kunnen gebruiken.

In 2022 had het HKL vier keer overleg gehad met Adams Muziekcentrale betreffende deze regeling. Het programma krijgt in het voorjaar van 2023 een nieuwe boost door het in te zetten voor het Speciaal onderwijs cluster 1 t/m 4.

- Het HKL draagt bij aan de landelijke profilering van DOOR! door onze kennis te delen met organisaties als Meer Muziek in de Klas en het LKCA en door kennis te delen met andere provinciale steunfuncties.

Het HKL deelt kennis met zowel het LKCA als Meer Muziek in de Klas maar niet meer over de landelijke profilering van DOOR! Wel over muziekonderwijs in het kader van CmK.

- Het HKL faciliteert de CmK-penvoerdersoverleggen en indien nodig worden werkgroepen geformeerd. Het HKL ondersteunt, adviseert, verbindt en stemt af naar behoefte met de penvoerders HKL binnen de volgende thema's die door de penvoerders zijn benoemd in hun CmK aanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie:
 - Kennisdeling
 - Samenwerking verbinding en versterking van het onderwijs met het culturele veld
 - Samenwerking op het gebied van professionalisering
 - Samenwerking Pabo en kunstvakonderwijs
 - Samenwerking muziekonderwijs in Limburg
 - Samenwerking met betrekking tot de monitoring van CmK3 (zoals geformuleerd in de beschikking aan de CmK-penvoerders)

In 2022 hebben er binnen deze thema's 11 penvoerdersoverleggen plaatsgevonden. Het HKL heeft deze overleggen gefaciliteerd en bijgewoond en advies gegeven over bovenstaande thema's.

- Om ervoor te zorgen dat het 'receptieve' aanbod van de CPI- en BIS-instellingen van de Provincie Limburg beter aansluit bij de regeling CmK, organiseert het HKL samen met de penvoerders

werkbijeenkomsten om tot verdere samenwerking tussen alle partijen te komen. Het HKL treedt hierbij op als procesbegeleider. Op basis van de behoeften die opgehaald worden bij de culturele instellingen en de penvoerders, organiseert HKL samen met de penvoerders kennisdelingsbijeenkomsten. Daarbij heeft HKL ook de andere aanbieders (regionale aanbieders, zzp'ers en de amateurkunstsector) op het netvlies.

In 2022 heeft het HKL samen met de penvoerders een bijeenkomst georganiseerd met CPI- en BIS-instellingen om kennis uit te wisselen. Conclusie is dat beide doelgroepen steeds beter met elkaar overleggen. Iedere penvoerder is zelf in gesprek met CPI- en BIS-instellingen. Als het nodig is, komt er een vervolgbijeenkomst.

- Het HKL ondersteunt de CmK-penvoerders bij de uitvoering van het in 2021 ontwikkelde activiteitenplan om de deskundigheid te vergroten van zzp'ers die werkzaam zijn in het onderwijs. De activiteiten zorgen dat ervoor dat er vanaf het schooljaar 2022-2023 meer zzp'ers beschikbaar zijn die kunstvakonderwijs kunnen aanbieden aan scholen, hun kennis en vaardigheden worden verdiept en de zichtbaarheid en vindbaarheid van de zzp'ers voor het werkveld worden vergroot. Wat dat laatste punt betreft faciliteert het HKL via zijn website een database van zzp'ers, hun contactgegevens, competenties en kwaliteiten.

Er hebben binnen het programma SamenScholing in 2022 ongeveer 50 zzp'ers deelgenomen aan de Masterclasses en 12 duo's aan het Meester Gezel traject. Deze mensen zijn nu inzetbaar binnen CmK. Het is aan de penvoerders om deze contacten warm te houden. Het HKL ondersteunde de penvoerders bij de volgende onderdelen van SamenScholing: de financiële afhandeling, de PR en communicatie via de website van het HKL en de penvoerdersoverleggen. De zzp-database is onderdeel van de website van het HKL.

- Het HKL faciliteert en richt een Platform Muziekonderwijs Limburg in ten behoeve van de borging en versterking van de kwaliteit van muziekonderwijs in Limburg. Binnen dit platform vindt afstemming plaats tussen het HKL, de CmK-penvoerders en vertegenwoordigers van Pop in Limburg, de kunstencentra, beide Pabo's, het Conservatorium Maastricht, philharmonie zuidnederland, Jazz Maastricht en de Stichting Klankkleur Limburg. Het platform komt twee keer per jaar bijeen en indien relevant worden ook andere culturele instellingen van de provinciale culturele basisinfrastructuur betrokken bij het platform.

In 2022 heeft het HKL twee overleggen georganiseerd en bijgewoond met het Platform Muziekonderwijs Limburg.

Naast de provinciale opdracht voerde het HKL in 2022 onderstaande werkzaamheden uit op het gebied van cultuureducatie.

- Het HKL brengt het educatie aanbod binnen alle disciplines in kaart. Bovendien ontsluit het HKL het aanbod ten behoeve van het veld, stimuleert het HKL verbindingen tussen het onderwijs (vraag van scholen) en aanbieders van kunst-, erfgoed- en mediaeducatie en adviseert het HKL partners bij het (door)ontwikkelen van educatieaanbod.

Het HKL bracht het aanbod niet in kaart en ontsloot het ook niet. Waar het HKL kansen zag, bracht het HKL aanbieders in contact met de penvoerders CmK en stimuleerde het HKL penvoerders vooral aan te sluiten bij de behoeften van de scholen.

- Het HKL is procesbegeleider binnen het programma TheaDOOR! Van Toneelhuis Limburg waarin op vraag van het onderwijs en het culturele veld de domeinen theater, Limburgse taal, letteren en immaterieel erfgoed verbonden worden. Zie de paragraaf 'Theater' voor meer informatie.

Als pilot heeft de Zittersje Revue een programma gefaciliteerd met zeven Kindante scholen. Dit was zo waardevol dat de scholen graag verder willen en HKL de Zittersje revue gekoppeld heeft aan het programma EigenWijs waarbij de verkenning om een co-creatie op te zetten in 2023 wordt verkend.

- Op het vlak van erfgoededucatie vervult het HKL een coördinerende en faciliterende rol in het programma 'Reizen in de Tijd': een digitaal programma waarin museumlessen van de diverse musea en andere erfgoedinstellingen in onze provincie 'CmK proof' worden gemaakt. Zie de paragraaf 'Musea' voor meer informatie.

Het HKL vervult geen coördinerende rol binnen Reizen in de Tijd. Het HKL faciliteerde de werkgeverschapsconstructie voor de penvoerders.

- Op het vlak van media-educatie legt HKL legt verbindingen tussen de filmeducatiehub en de penvoerders van het programma CmK om zo samen te komen tot een plan de campagne om media-educatie verder te integreren binnen het primair en voortgezet onderwijs. Zie de paragraaf 'Film & fotografie' voor meer informatie.

Hier is in 2022 geen afstemming over geweest. In 2023 heeft er pas een vervolgesprek plaatsgevonden.

- Het HKL breidt de samenwerking tussen de CmK-penvoerders en de Rabobank betreffende het programma de Gezonde Basisschool van de Toekomst uit zodat beide programma's (de Gezonde Basisschool van de Toekomst en CmK) elkaar versterken. HKL zet in op het verder uitrollen van de samenwerking met CmK door ook de CmK-penvoerders uit Midden- en Noord-Limburg te betrekken bij het initiatief.

Door vertrek van de initiatiefnemers bij de Rabobank is het programma niet verder gecontinueerd in de vorm zoals het HKL die samen met de penvoerders had uitgewerkt.

Doelen:

- Het borgen en versterken van (de kwaliteit van) cultuureducatie in Limburg.
- Kinderen kennis laten maken met wat er in hun culturele omgeving is door de verbinding te leggen tussen binnen- en buitenschools aanbod.
- Kinderen laten profiteren van goed cultuuronderwijs waarin ze plezier hebben en belangrijke vaardigheden leren.
- Samen met de CmK-penvoerders een provinciaal netwerk op het gebied van cultuureducatie faciliteren waarbinnen alle gevraagde ondersteuning en kennis op dat vlak centraal geborgd is.
- Meer kansengelijkheid, omdat CmK 3 inzet op het bereiken van scholen die nu niet deelnemen aan cultuur.

Impact:

- Cultuureducatie draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn waardoor hun welbevinden toeneemt.
- Door middel van kunst en cultuur leren kinderen hun identiteit kennen (wie ben ik, waar kom ik vandaan, wat zijn mijn roots?).

- Door het gebruik van kunst en cultuur in het onderwijs worden alle competenties aangesproken waardoor kinderen op hun eigen manier kunnen leren, ontdekken en ontwikkelen.
- Door drempels voor cultuurdeelname te verlagen krijgen kinderen meer kansen om mee te doen.
- Door de verbinding binnen en buitenschool wordt het bestaansrecht van partners in het culturele veld versterkt.

Beleidsprioriteit 3: Multidisciplinaire makers/non-formals

In het kader van de beleidsprioriteit multidisciplinaire makers/non-formals bevordert het HKL de mogelijkheden van nieuwe spelers in de kunst- en erfgoedsector. Voor het HKL ging het om (startende) culturele ondernemers (zzp'ers) en collectieven, makers die dwars door disciplines en domeinen heen werken en makers die actief zijn in informele verbanden. De werkzaamheden die het HKL voor informele verbanden verrichtte, staan opgesomd onder de beleidsprioriteit 'cultuurparticipatie' (verenigingsondersteuning).

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden multidisciplinaire makers/non-formals.

>>> Platform Cultureel Ondernemerschap

Ondersteuningsbehoefte:

- Beginnende en ervaren culturele zzp'ers en culturele organisaties (waaronder afgewezen cultuurplan- en subinfra-instellingen) hebben behoefte aan ondersteuning bij vraagstukken op het gebied van ondernemerschap, financiering en bedrijfsvoering.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL richt in samenwerking met Legal Lab, Starterscentrum Limburg en professionals op het gebied van fondsenwerving het Platform Cultureel Ondernemerschap Limburg op. Het betreft een platform waar partners en expertise op het gebied van cultureel ondernemerschap worden samengebracht en alle ondersteuningswerkzaamheden van het HKL op het gebied van cultureel ondernemerschap worden ondergebracht.
 - Het HKL en de partners starten het platform als een overlegverband waar vraagstukken op het gebied van cultureel ondernemerschap gezamenlijk worden opgepakt en gezamenlijk ondersteuningsaanbod wordt gecreëerd voor culturele makers en organisaties. Het platform wordt uiteindelijk ook een laagdrempelig, fysiek loket waar makers en instellingen advies krijgen. De samenwerkingspartners onderzoeken in 2022 de mogelijkheden.

Het HKL fungeerde in 2022 als loket voor culturele professionals om hun vragen op gebied van cultureel ondernemerschap te beantwoorden. Op basis van de vraag koppelt het HKL de culturele professionals aan de samenwerkingspartner die het beste antwoord kan geven.

- Het platform bestaat ook uit een online platform waar het HKL kennisdossiers, partners en aanbod op het gebied van cultureel ondernemerschap ontsluit.

In 2022 is onder de noemer 'Huis voor Cultureel Ondernemerschap' op de website van het HKL relevante informatie over cultureel ondernemerschap thematisch ontsloten, te weten: ondernemingsplan & positionering, bedrijfsvoering, (fiscaal)Juridisch, marketing & communicatie, financiering, innovatie & digitalisering. Per thema wordt ook doorverwezen

naar de relevante samenwerkingspartner. In 2022 bezochten 582 unieke bezoekers deze websectie.

- Afhankelijk van de ondersteuningsvragen breidt het HKL het platform uit met andere partners, bijvoorbeeld Zuyd Professional, landelijke (kennis)partners als Cultuur + Ondernemen en regionale en landelijke fondsen als het VSBfonds.

In 2022 is het platform uitgebreid met Cultuur + Ondernemen en de Kunstenbond als landelijke samenwerkingspartners. Eveneens haakten OndernemersKlankbord Limburg en Zuyd Innovative Entrepreneurship Lab als provinciale partners aan.

- Het HKL werkt nauw samen met marktpartijen (fondsenwervers) en VoordeKunst om culturele en creatieve professionals en culturele instellingen warm door te kunnen verwijzen voor advies op maat op het gebied van fondsenwerving en crowdfunding.

Het HKL werkte in 2022 HKL samen met VoordeKunst in het kader van het Financieringscafé. Zij verzorgden die dag, in opdracht van het HKL, een presentatie voor deelnemende cultuurprofessionals en amateurkunst- en erfgoedvrijwilligers. Ook verwees het HKL enkele initiatiefnemers van culturele activiteiten, in het kader van zijn ondersteuningswerkzaamheden op het gebied van financiering, door naar VoordeKunst.

- Het HKL organiseert vanaf januari 2022 samen met partners maandelijks webinars en/of bijeenkomsten voor culturele ondernemers over de thema's projectplan schrijven, financiering (fondsenwerving, crowdfunding, sponsoring en cultuurleningen), bedrijfsvoering en contracteren. Het HKL geeft alleen advies op maat over deze onderwerpen aan instellingen in de provinciale basisinfrastructuur (subinfra-, cultuurplan- en begrotingsinstellingen) en afgewezen subinfra- en cultuurplaninstellingen.

In 2022 organiseerde het HKL met zijn samenwerkingspartners drie webinars:

- 'Ondernemen in coronatijd' in samenwerking met StartersCentrum Limburg (33 deelnemers)
- 'Een juridische kijk op cultureel ondernemerschap' in samenwerking met Zuyd Legal Lab en StartersCentrum Limburg (15 deelnemers)
- 'Een eerlijk tarief bepalen, hoe doe je dat?' in samenwerking met de Kunstenbond (13 deelnemers)

Daarnaast nam het HKL deel aan de Dag van de Cultuurmaker waar het samen het Starterscentrum Limburg een sessie verzorgde over het starten van een culturele onderneming. Er namen 25 personen (met name jonge makers) deel aan deze sessie.

- Het HKL geeft uitvoering aan de leerlijn cultureel ondernemerschap (een persoonlijk ontwikkelingstraject voor minimaal 10 en maximaal 15 Limburgse kunstprofessionals) die het ontwikkeld heeft voor makers, creatief ondernemers en alumni van het kunstvakonderwijs en creatieve studies. Het HKL organiseert in dat kader bijeenkomsten en tussentijdse adviesgesprekken waarbij professionals begeleid worden bij het realiseren van een strategisch ontwikkelingsplan en het concretiseren van persoonlijke leerdoelen. De leerlijn biedt naast deskundigheidsbevordering op het gebied van visievorming, positionering, storytelling, acquisitie en netwerken ook kennis op het gebied van bijvoorbeeld fondsenwerving, communicatie, arbeidsrecht en bedrijfsvoering. De

deelnemers worden tijdens het traject gecoacht door adviseurs van het HKL en/of externe experts.

Het HKL constateerde dat een dergelijke leerlijn al ontwikkeld is en aangeboden wordt door Cultuur + Ondernemen, de landelijke ondersteuningsorganisatie voor culturele professionals. In het kader van samenwerking is daarom besloten om culturele professionals door te leiden naar dit reeds bestaande coachtraject.

- Het HKL organiseert werksessies om met brancheorganisaties, koepelorganisaties, Cmk-penvoerders, kunstencentra, kunstvakopleidingen, beleidsmakers en zzp'ers tot oplossingen en handelings- en beleidsperspectieven te komen die het inkomen, de waardering en de werkzekerheid van culturele zzp'ers verbeteren. Dit naar aanleiding van het onderzoek dat het HKL in 2021 in samenwerking met het LKCA, Boekmanstichting, Kunst & Cultuur Drenthe en de Universiteiten van Groningen en Maastricht uitvoerde naar de beroepspraktijk van kunstprofessionals.

Het HKL organiseerde in 2022 in samenwerking met kunstenaar Natascha Waeyen en de Kunstenbond de Fair Practice Code Tour: een initiatief om meer aandacht te vragen voor de precare positie van culturele zzp'ers en waardering voor het belang van kunst en de kunstenaar. Met de tour, die twee gemeenten (Maastricht en Sittard-Geleen) en twee regio's (Midden- en Noord-Limburg) in Limburg aandeed, maakte het HKL kunstenaars, culturele instellingen en beleidsmakers bewust van de huidige arbeidsmarktpositie van culturele professionals, concrete uitdagingen waar makers voor staan en de kansen die er liggen om het makersklimaat te verbeteren. De Tour was tevens een bewustwordingscampagne.

Het initiatief bestond uit de expositie *Voor een Visitekaartje op de eerste rij* van Natascha Waeyen en een bijeenkomst met een panelgesprek met een lokale kunstenaar, een vertegenwoordiger van een culturele instelling en een beleidsmedewerker. Beide deelprojecten vonden op vier locaties in Limburg plaats. Het HKL organiseerde de bijeenkomsten, verzorgde de communicatie (bewustwordingscampagne), modereerde de panelgesprekken en presenteerde de bevindingen en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport 'Kunstenaars stoppen niet' met het publiek.

- **Editie Maastricht:**
De Fair Practice Tour our startte in februari 2022 in Maastricht. In Lumière Cinema was de expositie te zien en vond het panelgesprek plaats met kunstenaar Lisette Wansink, senior beleidsmedewerker Paul Lambrechts van de Gemeente Maastricht en Guido Franken, directeur van Cinesud en Limburg Film Fonds als vertegenwoordiger van een culturele instelling (intermediair). De bijeenkomst vond plaats met 50 belangstellenden.
- **Editie Sittard-Geleen:**
In maart landde de tour in Sittard-Geleen. Daar was de expositie te zien in Bibliotheek De Domijnen – De Ligne en in het Toon Hermans Theater het panelgesprek plaats met muzikant, componist en dirigent Suzanne Welters, strategisch beleidsadviseur Annelieke Bergink van de Gemeente Sittard-Geleen en Maurice Daemen, hoofd educatie van De Domijnen. De bijeenkomst werd bijgewoond door 15 personen.
- **Editie Midden-Limburg:**
In mei streken de expositie en de bijeenkomst met het panelgesprek neer in de ECI Cultuurfabriek in Roermond. Tijdens deze editie kregen bezoekers een rondleiding door de expositie aangeboden met initiatiefnemer Natascha Waeyen. Voor het panelgesprek

werden Geert Thissen (beleidsmedewerker maatschappelijk domein van de Gemeente Echt-Susteren), Ruth Houkes (hoofd educatie en docent) bij de ECI Cultuurfabriek in Roermond en Frank Rademakers (directeur) van RICK in Weert als opdrachtgevers en beeldend kunstenaar Yvonne Schrouden.

○ **Editie Noord-Limburg:**

Op 20 oktober vonden de expositie en de bijeenkomst plaats in Museum Van Bommel van Dam in Venlo. Er namen 18 personen (cultuurprofessionals en vertegenwoordigers van culturele instellingen uit Noord-Limburg) deel aan de bijeenkomst. Aan het panelgesprek namen danseres Sarah Soethoudt en multidisciplinair ontwerper Pablo Hannon (beide als vertegenwoordiger voor de doelgroep kunstprofessionals), Karin Boelhouwer van de Kunstenbond (als belangbehartiger van de kunstprofessionals en de fair practice code) en Paulo Martina, directeur van Museum van Bommel van Dam (als vertegenwoordiger van culturele instellingen) deel.

Doelen:

- Beginnende en ervaren culturele zzp'ers, (startende) zzp-collectieven en culturele organisaties (waaronder afgewezen cultuurplan- en subinfra-instellingen) een fysiek en online loket bieden waar zij terecht kunnen met uiteenlopende vragen op het gebied van ondernemerschap, financiering en bedrijfsvoering.
- Het bevorderen van de deskundigheid van culturele zzp'ers en organisaties op het gebied van cultureel ondernemerschap.
- Het verbeteren van de positie van culturele zzp'ers in de culturele biotoop.
- Een provinciaal netwerk creëren op het gebied van cultureel ondernemerschap waarbinnen alle gevraagde ondersteuning centraal geborgd is.

Impact:

- Een culturele biotoop die in balans is qua werkgeverschap, arbeidsmarkt, *fair practice*, vraag en aanbod.

>>> Ondersteuning Urban Arts Limburg

Ondersteuningsbehoefte:

- Makers op het gebied van *urban arts* geven aan dat ze vaak tussen wal en schip vallen als het gaat om begeleiding, financiering en beleidsvorming.
- Beleidsmakers hebben behoefte aan meer inzicht in de *urban arts scene*, wat makers beweegt en hoe ze *urban arts* kunnen meenemen in beleidsvorming.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Op basis van de bevindingen van twee sessies over *urban arts* die het HKL samen met Collabros in het najaar van 2021 organiseert met beleidsmakers en provinciale en lokale ondersteuningsorganisaties uit het sociale, sport, culturele en economische domein, de *urban community*, cultuurmakelaars, -coaches en combinatiefunctionarissen en welzijnsorganisaties brengt het HKL de uitdagingen, kansen en ondersteuningsbehoeften op het gebied van *urban arts* in kaart en deelt het zijn bevindingen met stakeholders uit het culturele en sociale domein.

Het HKL heeft dit geheel volgens plan uitgevoerd.

- Samen met relevante stakeholders biedt het HKL ondersteuning aan makers in de *urban arts scene*. De rol die het HKL vervult en de ondersteuningswerkzaamheden die het HKL in dat kader verricht

hangen af van de ondersteuningsbehoeften die tijdens de eerder genoemde sessies worden opgehaald.

Het HKL organiseerde een bijeenkomst met 52 betrokkenen uit de *urban scene*. Daarnaast organiseerde het HKL samen met Collabros een bijeenkomst met adviseurs van het HKL en enkele genodigden om de ondersteuningsbehoeften van eerder genoemde sessies te bespreken en in 2023 vervolgstappen te kunnen maken.

Doelen:

- Beter zicht op de makers die in Limburg actief zijn in de *urban arts scene*, wat deze makers beweegt, welke kunstvormen en initiatieven er in Limburg zijn, wat het niveau is en waar makers tegenaan lopen in hun werkpraktijk.
- Beleidsmakers meer en beter zicht geven in de *urban arts scene*, de werkwijze van makers in deze scene en de uitdagingen waar zij voor staan, zodat zij beter vertegenwoordigd worden in beleid.
- Integraal en domeinoverstijgend ondersteuningsaanbod voor makers in de *urban arts scene* waarbij betrokken stakeholders een netwerk vormen.

Impact:

- Verbreding van het culturele aanbod en cultuurbeleid.

>>> Cultuur Innovatie Fonds Limburg

Ondersteuningsbehoefte:

- Cultuur in Bedrijf Limburg (de initiatiefnemers van het Cultuur Innovatie Fonds Limburg) hebben behoefte aan expertise als het gaat om de beoordeling van aanvragen die worden ingediend bij het fonds en ondersteuning bij het uitvoeren van de regeling.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL is één van de partners die uitvoering geeft aan het fonds en verantwoordelijk is voor de administratieve verwerking, de coördinatie en eerste inhoudelijke beoordeling van alle ingediende aanvragen. Het HKL spreekt de intentie uit om de eerder genoemde werkzaamheden voor het fonds voort te zetten als het fonds in 2022 wordt gecontinueerd.

Het Cultuur Innovatie Fonds Limburg is door de initiatiefnemers niet voortgezet in 2022. Het HKL heeft in de eerste maanden van 2022 zijn werkzaamheden voor het fonds afgerond.

Doel:

- Nieuw makerschap en innovatieve projectideeën van professionele makers stimuleren tijdens de coronapandemie.

Impact:

- Culturele en creatieve professionals die meer en beter inspelen op de uitdagingen waar we als maatschappij en cultuursector voor staan.

>>> Provinciale bijdrageregeling voor ZZP'ers

Ondersteuningsbehoefte:

- Culturele en creatieve zzp'ers zijn financieel zwaar getroffen door de coronapandemie en vallen tussen wal en schip wat betreft de generieke steunmaatregelen van de Rijksoverheid.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL ontwikkelt en geeft in opdracht van de Provincie Limburg uitvoering aan de Provinciale bijdrageregeling voor zzp'ers, bedoeld voor zzp'ers die werkzaam zijn in de culturele en creatieve sector in Limburg en inkomstenderving hadden als gevolg van de coronapandemie.

In de periode van 14 februari tot en met 25 maart 2022 gaf het HKL, in opdracht van de Provincie Limburg, uitvoering aan de Provinciale bijdrageregeling voor zzp'ers. Het betrof een activiteit die niet was voorzien en opgenomen in het jaarplan 2022 van HKL.

Het HKL voerde de bijdrageregeling volgens het ingediende plan van aanpak en in zeer korte tijd uit in goede samenwerking met Pop in Limburg. Het HKL stelde de bijdrageregeling op, verzorgde de communicatie, verwerkte alle aanvragen, zorgde samen met Pop in Limburg voor de beoordeling en zorgde voor de financiële afwikkeling.

De uitvoering van de regeling was een extra provinciale opdracht die bovenop de reguliere werkzaamheden van het HKL (jaarplan 2022) kwam. Er werd door het HKL in totaal 632 uren geïnvesteerd in de bijdrageregeling. Hetgeen er voor zorgde dat reguliere activiteiten in de eerste helft van 2022 niet uitgevoerd konden worden of werden doorgeschoven naar een later moment.

Er werden in twee dagen tijd in totaal 130 aanvragen ingediend, waarvan er 89 positief werden beoordeelden toegekend. In de eindverantwoording van de Provinciale bijdrageregeling voor zzp'ers die is ingediend bij de Provincie Limburg is een verslag van alle werkzaamheden en cijfers terug te vinden.

Doel:

- Nieuw makerschap en innovatieve projectideeën van culturele en creatieve zzp'ers stimuleren, culturele en creatieve ondernemers financieel ondersteunen en (bij)scholing van deze doelgroep mede mogelijk maken ten tijde van de coronapandemie.

Impact:

- Een bijdrage leveren aan het versterken van de beroepspraktijk van culturele en creatieve zzp'ers en makerschap mede mogelijk maken.

Beleidsprioriteit 4: Erfgoed

In het kader van de beleidsprioriteit erfgoed diende het HKL de onderstaande werkzaamheden uit te voeren:

- De ondersteuning van de Coöperatie Erfgoed Limburg conform onderling gemaakte afspraken;
- De ondersteuning inzake de digitalisering van erfgoed op basis van het ingediende digitaliseringsplan;
- Het uitvoeren van de rol van procesbegeleider in het Limburgse taalveld;
- Het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van het Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg (SAM-)Limburg.

4A. Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL)

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL):

- Het HKL biedt ondersteuning bij de activiteiten van zowel de algemene ledenvergadering, de bestuursvergaderingen, de verschillende werkgroepen als de coördinatie daartussen.

In 2022 hebben twee ledenvergaderingen plaatsgevonden van CEL (in ambtelijke en/of bestuurlijke aanwezigheid van de Provincie Limburg) en acht bestuursvergaderingen. De werkgroep publieksprojecten kwam acht keer bijeen met het doel de collectieve campagne erfgoedweekenden invulling te geven. De verantwoording voor het provinciale projectsubsidie over de erfgoedweekenden 2022 is op 5 januari 2023 bij het provinciaal subsidieloket ingediend. De Redactieraad van CEL heeft vijf keer vergaderd in 2022 (beheer website en sociale media), de werkgroep monumenten, landschap en archeologie drie keer (ENCI-fabrieksterrein, Centre Ceramique, Nationaal Landschap Zuid-Limburg). Het HKL heeft ondersteuning geboden aan het bestuur, de werkgroepen en de activiteiten van CEL.

- Het HKL is adviseur en partner van CEL bij het op 23 juni 2021 vastgestelde Mission Statement van CEL.

Het HKL heeft in 2022 de geautomatiseerde financiële administratie van CEL ingericht, invulling gegeven aan het bestuurssecretariaat cf. de eerste bullet en is betrokken geweest bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke projecten van CEL. Het HKL adviseerde de Redactieraad van CEL, de werkgroep monumenten, landschap en archeologie, de werkgroep publieksprojecten. Voor de ondersteuning op het gebied van digitalisering zie paragraaf 4B van het jaarverslag.

- Het HKL is adviseur en partner van CEL bij de verdere uitbouw van de in het digitaliseringsplan 2021-2024 beschreven provinciale infrastructuur voor erfgoeddigitalisering.

Dit digitaliseringsplan richt zich op Limburgs Erfgoed Net (LEN), www.aezel.eu, en het bevorderen van het toepassen van Linked Open Data. Bij LEN fungeert het HKL als productontwikkelaar en trainer van de deelnemers, voor www.aezel.eu is het HKL adviseur voor het bestuur en legt het HKL verbindingen met andere relevante partijen in het (nationale) erfgoedveld. Het HKL heeft als algemene opdracht het gebruik van Linked Open Data te bevorderen. Zie paragraaf 4B van het jaarverslag.

- Het HKL vervult de functie van bestuurssecretaris van CEL.

Het HKL adviseerde het CEL-bestuur, ondersteunde het bestuur van CEL bij de voorbereiding van vergaderingen, uitvoering van besluiten en coördinatie tussen de werkgroepen. HKL was penvoerder van het CEL-bestuur en faciliteerde de penningmeester van CEL.

- Het HKL biedt het bestuur ondersteuning bij het opstellen van het jaarlijkse werkplan van CEL, alsmede het jaarverslag van CEL.

Hieraan is cf. plan invulling gegeven (zie hiervoor).

- Het HKL is de frontoffice van CEL.

Hieraan is cf. plan invulling gegeven (zie hiervoor).

- Het HKL faciliteert het bestuur waar nodig met financieel-administratieve ondersteuning.

Hieraan is cf. plan invulling gegeven (zie hiervoor).

4B. Digitalisering Erfgoed Limburg

De Adviescommissie Limburgs Digitaal Erfgoed (Adviesbrief 3 - april 2021) constateert een blijvende behoefte aan ondersteuning, verbinding en samenwerking en beveelt de continuering cq. intensivering van de ondersteunende rol van het HKL aan op het gebied van erfgoed digitalisering. Eenzelfde behoefte voor continuering wordt onderschreven in de gesprekken met bestuur en leden van de Coöperatie Erfgoed Limburg en de samenwerkende professionele collectiebeherende instellingen binnen Linked Open Limburg (UB Maastricht, Centre Céramique, Limburgs Museum, SHCL, HCL, LGOG).

Voorwaarde om de ondersteuningswerkzaamheden van het HKL inzake digitalisering van erfgoed (zoals geformuleerd in het digitaliseringsplan dat door de Provincie Limburg en CEL is omarmd) te continueren en duurzaam in te bedden, is dat de functie van de digitaal erfgoed coach wordt gecontinueerd door de Provincie Limburg. Naar aanleiding van de behoefte van het veld en de aanbeveling van de Adviescommissie Limburgs Digitaal Erfgoed en in overleg met de Provincie Limburg heeft het HKL de intentie om een aanvraag in te dienen voor de borging van het digitaliseringsbeleid en zijn ondersteuningswerkzaamheden. De ondersteuningswerkzaamheden van het HKL op het gebied van digitalisering zijn daarom niet opgenomen in het jaarplan. Het HKL dient, in samenspraak met CEL, een separate aanvraag in bij de Provincie Limburg voor de ondersteuningstaken van het HKL in het kader van digitalisering in de vorm van de digitaal erfgoed coach.

Dit is geheel volgens plan en intentie uitgevoerd. Het HKL heeft een (goedgekeurde) aanvraag ingediend bij de Provincie Limburg voor de continuering van de digitaal erfgoed coach. De werkzaamheden in dit kader zijn op projectbasis in het kader van nadere subsidieregels erfgoed (en dus buiten het jaarplan van het HKL om) uitgevoerd.

4C. Limburgse Taal

Binnen het Limburgse taalveld vervulde het HKL de rol van procesbegeleider. In 2020 werd in samenwerking met het taalveld een omvangrijk pakket en initiatieven ontwikkeld om uitvoering te kunnen geven aan de ambitieuze doelstelling op het gebied van Limburgse taal: de Limburgse taal normaliseren in alle domeinen van de Limburgse samenleving. Het merendeel van die initiatieven strijken zich uit over een periode van meerdere jaren. De initiatieven zijn onder te verdelen in een aantal categorieën, zijnde: Limburgse taal in de kinderopvang en het onderwijs, Limburgse taal overkoepelend, Limburgse taal in de gezondheidszorg, Limburgse taal op gemeentelijk niveau, Limburgse taal in de media, communicatie en openbare ruimte en Limburgse taal in verschillende kunst- en erfgoeddisciplines.

Limburgse taal in de kinderopvang en het onderwijs

>>> Kinderopvangorganisaties

Ondersteuningsbehoefte:

- Kinderopvangorganisaties zijn zich bewust van de voordelen van meertaligheid voor de ontwikkeling van jonge kinderen, maar hebben weinig tot geen zicht op het daadwerkelijke gebruik van meertaligheid en de Limburgse taal op de werkvloer. Kinderopvangorganisaties zoeken naar mogelijkheden om de Limburgse taal een vaste plek te geven in de organisatie.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL organiseert brainstorm- en inspiratiesessies met kinderopvangorganisatie(s).

Deze sessies hebben niet plaats gevonden. Een inspiratiesessie zal volgen uit de resultaten van de vragenlijst van MIK-PIW, in samenwerking met MIK-PIW.

- Het HKL onderzoekt welk educatief materiaal aanwezig is voor de doelgroep van kinderopvangorganisaties, waar dit materiaal gevonden kan worden (bijv. bij bibliotheken), hoe dit materiaal bij de organisaties onder de aandacht gebracht kan worden (promotie van het materiaal) en welke behoefte er concreet ligt voor nieuw materiaal.

Dit heeft niet plaats gevonden. Dit is onderdeel geworden van het takenpakket van de 'verbinder' van het Hoes veur 't Limburgs. Deze verbinder zal een inventarisatie uitvoeren van alle bestaande middelen waarop in samenwerking met de adviseurs en betrokken partijen in het veld gewerkt zal worden aan een passende manier van aanbieden. De verbinder wordt begin 2023 geworven.

- Het HKL spreekt met MIK & PIW Groep over een mogelijk onderzoek om effecten te kunnen meten van al dan geen dialectgebruik op de werkvloer door pedagogisch medewerkers.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd door het HKL. Er is een vragenlijst verspreid onder pedagogisch medewerkers en managers binnen MIK-PIW Groep, Hoera Kinderopvang, het Nest, HumanKind, Spring, SKR en een aantal kleine kinderopvang organisaties. Met 500 respondenten heeft het onderzoek zeer representatieve resultaten opgeleverd. Op basis van deze resultaten wordt een rapport opgesteld met daarin de belangrijkste conclusies en een aantal aanbevelingen. Het rapport zal aan verschillende partijen aangeboden worden, o.a. kinderopvang organisaties, het Hoes veur 't Limburgs en de Provincie Limburg.

- Het HKL neemt contact op met andere (ook kleine lokaal-georganiseerde) kinderopvangorganisaties (tot nu toe lag de focus op de grotere organisaties) om te bespreken hoe de Limburgse taal kan landen in hun werkpraktijk (naar voorbeeld van de sessies met MIK & PIW Groep).

Dit heeft in aangepaste vorm plaatsgevonden. Het HKL heeft met verschillende kinderopvangorganisaties contact opgenomen ter verkenning van de positie van de Limburgse taal in de werkpraktijk. De contactpersonen gaven echter door de enorme werkdruk aan op dit moment geen ruimte te hebben om over dit onderwerp in gesprek te gaan. Gekozen is om deze informatie via de vragenlijst van MIK-PIW in te winnen.

Doel:

- Meertaligheid verweven in de manier van werken van de kinderopvang, zodat jonge kinderen binnen de taalgevoelige leeftijd van 0 tot 6 jaar in aanraking komen met meerdere talen (waaronder de Limburgse taal) en de algemene taalontwikkeling wordt bevorderd.

>>> 3M-project

Ondersteuningsbehoefte:

- Onderwijskoepels en lerarenopleidingen hebben behoefte aan ondersteuning bij het inbedden van meertaligheid in hun lesprogramma's.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL onderzoekt welk educatief materiaal aanwezig is voor de doelgroep van het primair (en voortgezet) onderwijs, waar dit materiaal gevonden kan worden (bijv. bij bibliotheken), hoe dit materiaal bij de organisaties onder de aandacht gebracht kan worden (promotie van het materiaal) en welke behoefte er concreet ligt voor nieuw materiaal.

Dit heeft niet plaatsgevonden. Dit is onderdeel van het takenpakket van de 'verbinder' van het Hoes veur 't Limburgs geworden. Deze verbinder zal een inventarisatie uitvoeren van alle

bestaande middelen waarop in samenwerking met de adviseurs en betrokken partijen in het veld gewerkt zal worden aan een passende manier van aanbieden. De verbinder wordt begin 2023 geworven.

- Het HKL onderzoekt (in het verlengde van bovenstaande) of deskundigheidsbevordering van onderwijzend personeel nodig is. Denk hierbij aan handvaten hoe lesmateriaal in de onderwijspraktijk geïmplementeerd kan worden. Oftewel, docenten worden opgeleid om bijvoorbeeld 'dialectles' te geven (dialect als doel) of docenten ontvangen manieren om met attitudes ten opzichte van meertaligheid om te gaan tijdens de les (dialect als middel). Het HKL legt hierbij de verbinding met het programma CmK en de zes CmK-penvoerders.

Dit heeft niet plaatsgevonden. Dit is onderdeel van het takenpakket van de 'verbinder' van het Hoes veur 't Limburgs geworden. Deze verbinder zal een inventarisatie uitvoeren van alle bestaande middelen waarop in samenwerking met de adviseurs en betrokken partijen in het veld gewerkt zal worden aan een passende manier van aanbieden. De verbinder wordt begin 2023 geworven.

Doel:

- Het integreren van meertaligheid en de Limburgse taal in de lesprogramma's van onderwijskoepels en lerarenopleidingen ter bevordering van de taalontwikkeling en op deze wijze het behoud van de Limburgse taal bij de volgende generaties.

>>> Lt2-cursus

Ondersteuningsbehoefte:

- Het HKL constateert, in lijn met de bevindingen van de zesde rapportage van de Raad van Europa, dat er momenteel geen lesmateriaal bestaat voor het leren van het Limburgs als tweede taal.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL begeleidt de werkgroep van Levende Talen Limburgs inhoudelijk bij het ontwikkelen van educatief materiaal. Het eindproduct vormt een blauwdruk die ook voor andere Limburgse taalvarianten te gebruiken is.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Een viertal varianten van de methode zijn afgeschreven. Het project is in de volgende fase beland waarin toegewerkt wordt naar verschillende hertalingen, het inspreken van het audiomateriaal, opmaak van het materiaal en digitale ontsluiting.

- Het faciliteren van de financiële afwikkeling van het project, onder meer in de vorm van het administratief verwerken van de declaraties.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

Doel:

- Mensen die de Limburgse taal niet machtig zijn de mogelijkheid bieden om Limburgs te leren.

>>> Prijsvraag Limburgse taal

Ondersteuningsbehoeften:

- De vele goede projectvoorstellen die zijn ingediend bij de Prijsvraag Limburgse taal in 2021, hebben laten zien dat het in onze provincie bruist van de creativiteit en motivatie om onze taal levendig te houden in de kinderopvang en het basisonderwijs. De aanvragers van de Prijsvraag Limburgse taal hebben behoefte aan ondersteuning in de uitvoering van hun projecten.
- Het culturele veld heeft behoefte aan een continuering van de Prijsvraag Limburgse taal als stimulans om met ideeën te blijven komen voor de ontwikkeling van toekomstbestendig en duurzaam educatief materiaal voor kinderdagverblijven en basisonderwijs.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL organiseert een netwerkbijeenkomst voor alle aanvragers van de Prijsvraag Limburgse taal en samenwerkingspartners uit het culturele veld.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. De netwerkbijeenkomst heeft plaatsgevonden op 13 april 2022 op het Gouvernement onder de naam 'Van idee naar product'.

- Het HKL monitort de ontwikkeling van de producten binnen de prijsvraag Limburgse taal 2021.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Het HKL heeft periodiek contact onderhouden met de prijswinnaars om de productontwikkeling te volgen en verbindingen te leggen met relevante partners en initiatieven in het veld. Twee van de vier producten zijn inmiddels in gebruik genomen, zijnde het Limburgs Kwartet en de Limbox, beide zijn aangesloten bij het 3M project. De Troubadours van de Toekomst ontwikkelen momenteel video's bij de geschreven liedjes en zullen in combinatie met het onderzoek van MIK-PIW straks gecommuniceerd en ingezet worden. De Limburgse Energizers hebben door ziekte vertraging opgelopen en zitten nog in de ontwikkelfase.

- Het HKL werkt samen met de prijswinnaars uit hoe de promotie hiervan richting kinderopvangorganisaties en basisonderwijs het beste aangepakt kan worden.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Per prijswinnaar is gekeken naar welke partners en initiatieven in het veld dit materiaal kunnen inzetten. Er is contact geweest met de penvoerders CmK in Limburg en het 3M project om het materiaal te verspreiden.

Doelen:

- Het stimuleren van innovatief lesmateriaal voor de kinderopvang en het basisonderwijs.
- Aanbieders van Limburgs educatief materiaal meer in contact brengen met elkaar, met het onderwijs en met samenwerkingspartners uit het culturele veld.

Limburgse taal overkoepelend

>>> Helpdesk Limburgse taal

Ondersteuningsbehoefte:

- Een groot aantal individuen en maatschappelijke en culturele organisaties heeft grote behoefte aan onderbouwde informatie over de Limburgse taal.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL fungeert als helpdesk voor informatie over de Limburgse taal. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een of meerdere adviesgesprekken, een telefonisch of schriftelijk advies, inhoudelijke begeleiding of het verstrekken van informatiemateriaal.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

- Het HKL verzorgt lezingen en presentaties.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

- Het HKL publiceert over de Limburgse taal.

Dit is in aangepaste vorm uitgevoerd. Het HKL heeft bijgedragen aan de invulling van de Limburgs Accent pagina's in De Limburger en aan het Veldeke Jaarboek. Via de Huisbrief informeerde het HKL over ontwikkelingen en initiatieven in het taalveld.

Doel:

- Het veld voorzien van onderbouwde informatie over de Limburgse taal, bijvoorbeeld over het juiste gebruik van de Limburgse taal of de voordelen van meertaligheid.

>>>Netwerkfunctie

Ondersteuningsbehoefte:

- Landelijke en provinciale taalorganisaties willen in contact gebracht worden met partners in het maatschappelijke en culturele veld (bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, bibliotheken en gezondheidsorganisaties).

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Als spin in het web brengt het HKL taalorganisaties en partners uit andere domeinen bij elkaar bovengenoemde partijen met elkaar in contact, bijvoorbeeld via het Taal- en Letteren Platform (TaLeP).

Is geheel volgens plan uitgevoerd. Gedurende het jaar zijn de aangesloten partijen bij TaLeP uitgebreid met nieuwe initiatieven als Nieuwe Helden NXT Level en Kunstbende Limburg die zich specifiek op jongere doelgroepen richten.

Doel:

- Het delen van ervaringen en bruikbare voorbeelden van bijvoorbeeld andere taalgemeenschappen in Nederland met betrekking tot Limburgse taal in de kinderopvang, in het basisonderwijs en op gemeentelijk niveau.

>>> Hoes veur 't Limburgs

Ondersteuningsbehoefte:

- Het Limburgse taal-, cultuur- en maatschappelijk veld heeft behoefte aan professionalisering, modernisering en verjonging van het Limburgse taalveld.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL geeft samen met de Raod veur 't Limburgs, Veldeke Limburg, Levende Talen Limburgs en Cubiss vorm aan het Hoes veur 't Limburgs. 't Hoes is zowel een fysieke als een virtuele locatie waar alles met betrekking tot de Limburgse taal bij elkaar wordt gebracht. Hierbij wordt gewerkt met vier programmalijnen: netwerkfunctie, advies- en promotiefunctie, onderwijsfunctie en documentatie-, informatie- en onderzoeksfunctie.

Is geheel volgens plan uitgevoerd. In samenwerking met de bovengenoemde partijen zijn een aantal gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd met het brede taalveld (Limbörgse Academie, Willy Dols Stichting, Vereniging Limburgse Dialect- en Naamkunde, het 3M project en een vertegenwoordiging van de kinderopvang). Hieruit zijn twee werkgroepen en een stuurgroep voortgekomen die werken aan de vormgeving van het *Hoes veur 't Limburgs*. Zie het 'Werkplan Hoes veur 't Limburgs 2023'.

Doel:

- Realisatie van 't Hoes veur 't Limburgs om te komen tot een professionalisering, modernisering en verjonging van het Limburgse taalveld.

Limburgse taal in de gezondheidszorg

Ondersteuningsbehoefte:

- Jonge ouders en gezondheidszorgprofessionals hebben behoefte aan informatief materiaal over de voordelen van meertaligheid en in het bijzonder de Limburgse taal.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL is in gesprek met de GGD en ontwikkelt in samenwerking met partners informatief materiaal over de voordelen van meertaligheid en in het bijzonder de Limburgse taal. Deze informatievoorziening is geschikt voor kinderopvangorganisaties, basisscholen, bibliotheken, verloskundige praktijken, kraamzorgorganisaties, consultatiebureaus en gemeentes.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

- HKL benadert verloskundigenpraktijken, kraamzorgorganisaties en consultatiebureaus om de mogelijkheden te bespreken om het Limburgs te gebruiken in hun eigen sector en om bewustwording te creëren bij ouders als het gaat om de voordelen van meertaligheid voor de taalontwikkeling.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doel:

- De ontwikkeling van informatief materiaal over de voordelen van meertaligheid en in het bijzonder de Limburgse taal die gezondheidszorgprofessionals kunnen gebruiken in het contact met jonge ouders.

Limburgse taal op gemeentelijk niveau

>>>Taalbeleid Gemeente Beesel

Ondersteuningsbehoefte:

- De Gemeente Beesel heeft behoefte aan ondersteuning bij het ontwikkelen van taalbeleid.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL vervult de rol van procesbegeleider bij de totstandkoming van taalbeleid in de gemeente Beesel. In die hoedanigheid organiseert het HKL 'taaltafels' waar maatschappelijk en culturele partners binnen de gemeente worden samengebracht en input leveren voor taalbeleid. Het HKL denkt mee over de opzet van de sessies, is inhoudelijk gesprekspartner en haalt tijdens de sessies informatie op en bundelt deze.

Dit is volgens plan uitgevoerd. Het HKL heeft meegedacht bij het bepalen van de opzet van twee taaltafels voor de Gemeente Beesel waarbij verschillende lokale maatschappelijke partners zijn aangesloten. De taaltafels werden georganiseerd om te verkennen welke drempels en barrières er worden ervaren als het gaat om taalbeleid en welke mogelijkheden en wensen er worden gezien op het gebied van het bevorderen en borgen van het gebruik van de Limburgse taal. De geleverde input is gebundeld en aangeleverd aan de Gemeente Beesel.

- Het HKL vertaalt de opbrengsten van dit begeleidingstraject naar een blauwdruk voor andere gemeentes die gemeentelijk taalbeleid willen ontwikkelen en implementeren.

Dit is volgens plan uitgevoerd. De opzet van de taaltafels kan gebruikt worden in andere gemeentes die beleid voor de Limburgse taal willen ontwikkelen.

Doelen:

- Stimuleren dat Limburgse taal onderdeel wordt van lokaal cultuurbeleid.
- Het ontwikkelen van een blauwdruk voor het ontwikkelen van taalbeleid dat door andere gemeenten gebruikt kan worden.

>>> Advisering Gemeente Echt-Susteren

Ondersteuningsbehoefte:

- De Gemeente Echt-Susteren heeft behoefte aan advies over de wijze waarop het gebruik van de Limburgse taal bij kinderopvangorganisaties bevorderd kan worden.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL voert adviesgesprekken met de betrokken ambtenaren over de wijze waarop het gebruik van de Limburgse taal bij kinderopvangorganisaties bevorderd kan worden. Informatie uit Friesland, de gemeente Eijsden-Margraten en de samenwerking met MIK-PIW Groep dienen als praktijkvoorbeeld.

Dit heeft deels plaatsgevonden. De bijeenkomst werd georganiseerd door de Provincie Limburg met ondersteuning van het HKL voor de gemeenten en de GGD. Dit heeft nog niet tot vervolgesprekken geleid met gemeenteambtenaren.

Doel:

- Het stimuleren van meertaligheid en het gebruik van de Limburgse taal binnen de kinderopvangorganisaties in de Gemeente Echt-Susteren.

Limburgse taal in de media, communicatie en openbare ruimte

>>> Limburgs Accent en de Dag van de Moedertaal 2022

Ondersteuningsbehoefte:

- Dagblad de Limburger en L1 Radio en TV hebben behoefte aan informatie met betrekking tot de Limburgse taal, bijvoorbeeld voor hun artikelenreeks *Limburgs accent* en voor de Dag van de Moedertaal 2022.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL verstrekt informatie omtrent de Limburgse taal, denkt inhoudelijk mee over de te belichten onderwerpen en verbindt de mediapartners aan relevante partners en projecten.

Is volgens plan uitgevoerd.

Doel:

- Het promoten van de Limburgse taal onder een breed publiek.

Limburgse taal in verschillende kunst- en erfgoeddisciplines

>>> Bibliotheken

Ondersteuningsbehoefte:

- De bibliotheken in Limburg hebben behoefte aan ondersteuning bij het creëren van een vaste plek voor de Limburgse taal in hun programmalijnen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL spreekt met de bibliotheken en Cubiss over het inrichten van meertaligheidshoekjes om dialectmateriaal een vaste plek in de collectie te geven.

Dit heeft niet plaatsgevonden. Er is contact geweest met de bibliotheken en Cubiss. Cubiss heeft een project met de naam 'Taalvriendelijke Bibliotheek' op de plank gehad liggen en dit met de bibliotheken willen oppakken. Vanuit de bibliotheken is er echter, naar ons weten, weinig respons geweest op dit specifieke plan terwijl de bibliotheken op lokaal niveau wel met het onderwerp meertaligheid bezig zijn en dit in de bibliotheek zichtbaar willen maken. Adviesgesprekken hebben plaatsgevonden met BiblioNu, Bibliotheek Maas en Peel en Bibliotheek Kerkrade.

- Het HKL spreekt met bibliotheken en Cubiss over het toevoegen van dialectmateriaal aan Boekstart: een programma voor ouders en kinderen van 0 tot 4 jaar dat via de bibliotheken het (voor)lezen bevordert. Het HKL bespreekt in dat kader ook de behoeftes over (het leren van) voorlezen door leesconsulenten, pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ouders.

Is volgens plan uitgevoerd. Dit gesprek heeft plaats gevonden met Cubiss echter zijn zij niet in de gelegenheid materiaal aan de koffertjes toe te voegen en is dit een gesprek met op landelijk niveau met Boekstart of op lokaal niveau met de verschillende bibliotheken zal moeten plaats vinden. Deze gesprekken hebben nog niet plaats gevonden.

- Het HKL werkt samen met de bibliotheken en Cubiss in het kader van enkele themaweken en -dagen in 2022 (Voorleesdagen, Dag van de Moedertaal en Boekenweek). Een eerste project in dit kader voert het HKL uit in samenwerking met Biblitorura Roermond.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doel:

- De Limburgse taal een vaste plek geven binnen de programmalijnen van de bibliotheken in Limburg, zodat het gebruik en de kennis van het Limburgs bevorderd worden.

>>> Alternatief Platbook

Ondersteuningsbehoefte:

- Binnen het taalveld bestaat behoefte aan een continuering van het Platbook, dat dient als platform voor Limburgse dialectschrijvers en -lezers.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL gaat met het taalveld in gesprek om eventueel te komen tot een alternatief platform voor schrijvers in het Limburgs.

Dit is nog in uitvoering. Dit gesprek wordt gevoerd binnen TaLeP in het kader van Watbleef?! en het Watbleef?! festival.

Doel:

- Een platform bieden voor schrijvers die in het Limburgs publiceren.

>>> TheaDOOR!

Ondersteuningsbehoefte:

- Op basis van gesprekken met theaterpartners uit de amateurkunst- en professionele sector en het onderwijs constateert het HKL een behoefte om theater te verknopen met verschillende kunst disciplines zoals letteren en de Limburgse taal ten dienste van de ontwikkeling van kinderen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL legt de verbinding tussen theater, letteren, Limburgse taal en het programma CmK.
- Het HKL legt de verbinding met de amateurkunstsector op dezelfde manier als bij DOOR! Masterplan Muziekonderwijs Limburg.

Deze werkzaamheden hebben niet plaatsgevonden. De DOOR-dag waarbij de verbinding tussen muziek en meertaligheid zou worden gelegd, heeft in 2022 geen doorgang gevonden.

Doel:

- Kinderen spelenderwijs hun verbeeldingskracht, waarnemingsvermogen en communicatieve vaardigheden laten ontwikkelen door hen in één programma in aanraking te brengen met verschillende kunst disciplines als theater, letteren en de Limburgse taal.

>>> Online platform Watbleef?!

Ondersteuningsbehoefte:

- Het taal- en letterenveld in Limburg heeft behoefte aan een samenwerkingsverband tussen taal- en letterenorganisaties in Limburg om kennis en kunde uit te wisselen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL ondersteunt Watbleef?! op inhoud, verbindingen in het veld, het maken van het werkplan en aansluiting zoeken en vinden bij beleidsmatige ontwikkelingen zoals het Hoes veur 't Limburgs. Watbleef?! is een podium voor taaluitingen van allure en allerhande waarbij Limburgse taal, landstaal en de vele vormen van taalkunst worden gecombineerd.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Het HKL blijft het initiatief Watbleef?! ondersteunen in de doorontwikkeling van het platform en het komen tot een festival.

Doel:

- Het versterken en professionaliseren van het taal- en letterenveld in Limburg.

>>> Digitaal ontsluiten Limburgse taal

Ondersteuningsbehoefte:

- Bij het veld bestaat de behoefte om te onderzoeken op welke wijze het Limburgs op digitale wijze ontsloten kan worden.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL onderzoekt met partners in het veld en externe partijen zoals de Taalunie en de Radboud Universiteit op welke wijze de Limburgse taal optimaal op digitale wijze ontsloten kan worden. Te

denken valt aan het ontwikkelen van taalhulpmiddelen, maar ook het digitaal toegankelijk maken van schriftelijk en mondeling verzameld Limburgs taalmateriaal.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doel:

- Het vergroten van de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van de Limburgse taal door deze digitaal te ontsluiten waardoor nieuwe doelgroepen zoals jongeren bereikt worden.

Ondersteuning aangesloten organisaties Limburgse taal

Het HKL verrichtte in 2022 onderstaande ondersteuningswerkzaamheden voor de aangesloten organisaties Veldeke Limburg en Raod veur 't Limburgs.

Ondersteuning Veldeke Limburg

- Het HKL informeert Veldeke Limburg over relevant beleid ten behoeve van de Limburgse taal (bijvoorbeeld de Provincie Limburg en de Rijksoverheid) en op het terrein van wetenschap en onderwijs.
- Het HKL signaleert en geeft ontwikkelingen (bijv. op het gebied van taalkundig wetenschappelijk onderzoek) door aan Veldeke Limburg.
- Het HKL fungeert als vraagbaak voor de (bestuurs)leden van Veldeke Limburg bij vakinhoudelijke vragen.

- Het HKL verbindt Veldeke Limburg met taalorganisaties, onderwijs en maatschappelijke organisaties in Limburg, Nederland en in de Euregio.
- Het HKL draagt zorg voor het inhoudelijk (door)ontwikkelen en organiseren van projecten, met name de redactie van het Jaarboek.
- Het HKL begeleidt stagiaires namens Veldeke Limburg.
- Het HKL biedt algemene advisering ten aanzien van de administratievoering.
- Het HKL faciliteert het digitaal administratiepakket.
- Het HKL biedt ondersteuning bij het samenstellen van de jaarrekening en de uitvoering van incasso's.

Al deze werkzaamheden zijn volgens plan uitgevoerd. Het HKL heeft alleen geen stagiaires begeleid. Deze waren er niet in 2022.

Ondersteuning Raod veur 't Limburgs

- Het HKL adviseert en ondersteunt de Raod in zijn functie als adviescommissie van Gedeputeerde Staten op het terrein van taalbeleid.
- Het HKL adviseert en ondersteunt de Raod bij het opstellen van beleidsstukken.
- Het HKL informeert de Raod over beleidsontwikkelingen bij overheden, met name bij de Provincie Limburg en bij de Rijksoverheid.
- Het HKL adviseert over en voert inhoudelijk projecten uit die door de Raod worden geïnitieerd.
- Het HKL voert het ambtelijk secretariaat van de Raod en stelt in overleg met de voorzitter (beleids)stukken op.
- Het HKL bereidt beleidsmatig vergaderingen voor (doorgaans vier keer per jaar) en handelt deze af;
- Het HKL maakt de begroting.
- Het HKL verzorgt de boekhouding van het projectenbudget en de vacatiegelden.
- Het HKL verricht betalingen voor de projecten (door de financiële afdeling van het HKL).

Al deze werkzaamheden zijn volgens plan uitgevoerd.

4D. Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg (SAM) Limburg

Ondersteuningsbehoefte:

- Limburgse gemeenten hebben behoefte aan ondersteuning bij de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van onroerend materieel erfgoed.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

De invulling van deze taakopdracht geschiedt al jarenlang door het uitvoeren van drie kerntaken: helpdesk, platformfunctie en deskundigheidsbevordering.

De provinciale steunpunten Archeologie & Monumentenzorg zijn tot stand gekomen in de loop van de jaren negentig, aansluitend op de decentralisatie van taken naar gemeenten op basis van de Monumentenwet

1988. Sindsdien heeft de praktijk van de (on)roerende erfgoedzorg zich verder ontwikkeld, mede op basis van de Erfgoedwet 2016, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de ratificatie van het verdrag van Faro en de aanstaande Omgevingswet. Deze laatste zal naar verwachting medio 2022 van kracht worden. Het HKL heeft het voornemen een kort advies te formuleren om deze ondersteuningsfunctie te actualiseren aan de hand van de ontwikkelingen sedert de implementatie van de steunpunten.

In 2022 voerde SAM-Limburg zijn taakopdracht uit zodat gemeenten hun (wettelijke) taken actief kunnen uitvoeren en hun eigen erfgoedbeleid en doelen kunnen vaststellen.

- Het HKL fungeert als aanspreekpunt voor ondersteuning van gemeenten. Het steunpunt biedt een helpdeskfunctie voor vragen, advies en doorverwijzingen op het gebied van archeologie, cultuurhistorie en monumentenzorg. Door het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden voorziet het HKL in de behoefte van een helpdesk voor erfgoedambtenaren.

In 2022 zijn 86 helpdeskvragen beantwoord.

- Het HKL vervult een platformfunctie voor erfgoedambtenaren. Door het faciliteren en stimuleren van deze erfgoedplatforms, wordt samenwerking en uitwisseling van ideeën tussen erfgoedambtenaren gestimuleerd en het Limburgse gemeentelijke erfgoed op een hoger plan gebracht. De platformfunctie wordt op verschillende manieren vormgegeven, door het faciliteren en organiseren van het:
 - (Bouw- en ruimtelijk-)planoverleg waar op verzoek van de erfgoedambtenaar afstemming plaatsvindt tussen overheidspartijen en initiatiefnemers op het gebied van de rijksmonumentenzorg. Hierdoor wordt meer afstemming gezocht met de restauratie- en herbestemmingsprojecten zoals die worden gesubsidieerd door de Provincie Limburg en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

In 2022 zijn 11 planoverleggen georganiseerd.

- Beleidsplatform Erfgoed Limburg, een overlegorgaan voor Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg, waarin erfgoedambtenaren elkaar ontmoeten, ideeën uitwisselen en samenwerken. Het platform komt bijeen in de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg en verstevigt het Limburgse netwerk van erfgoedambtenaren.

In 2022 zijn er zes beleidsoverleggen gehouden.

- Platform Religieus Erfgoed waarbinnen Limburgse gemeenten die bezig zijn met kerkenvisie ideeën kunnen uitwisselen. Gemeenten worden zo begeleid bij het gebruik van het instrument kerkenvisie.

In 2022 vonden twee kerkenvisie-overleggen plaats.

- Redactieraad van de Erfgoedkaart Limburg waarbij erfgoedambtenaren samen werken aan de Erfgoedkaart Limburg waar al het cultureel erfgoed van de Provincie Limburg op staat en waar erfgoedambtenaren gemakkelijk hun erfgoed kunnen overzien en bijhouden.

In 2022 vond één bijeenkomst plaats van de redactieraad van de Erfgoedkaart Limburg.

- Het Archeologisch Platform Limburg waar erfgoedambtenaren die actief zijn in het taakveld archeologie, elkaar kunnen ontmoeten en inspireren. Dit vergroot de deskundigheid en versterkt het netwerk van Limburgse archeologen die werkzaam zijn voor overheden.

In 2022 is het Archeologisch Platform Limburg niet opgestart.

- Deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet en regelgeving m.b.t. erfgoed en de uitvoeringspraktijk. Door de doorlopende educatie van erfgoedambtenaren zijn de ambtenaren beter in staat om het hoofd te bieden aan de veranderende eisen die het werk aan hen stelt.

- Het Steunpunt zorgt voor overdracht van kennis aan en bevordering van deskundigheid bij gemeenten door het organiseren van informatiebijeenkomsten en webinars;

Op 29 september 2022 organiseerde het Steunpunt een netwerkdag voor erfgoedambtenaren en (restauratie-)architecten.

- Organisatie van de jaarlijkse dag voor Actualiteiten & Ontwikkelingen, in samenwerking met de Erfgoedacademie;

De Erfgoedacademie organiseert niet langer de A&O-dag. In plaats daarvan is op 14 september de Netwerkdag Erfgoed georganiseerd.

- Actualiseren website www.sam-limburg.com;

De website is geactualiseerd en er zijn in 2022 50 berichten op de website geplaatst.

- Versturen van informatieve memo's over actuele erfgoed-onderwerpen aan distributielijsten archeologie en monumentenzorg;

In 2022 zijn 20 informatieve memo's verstuurd.

- Deelname aan Eigen Overleg Steunpunten (EOS), een maandelijks overleg van de Provinciale Steunpunten Cultureel Erfgoed. Hier komen actuele erfgoedzaken aan de orde en wordt onderlinge samenwerking afgestemd;

In 2022 heeft de coördinator van SAM-Limburg het voorzitterschap van het EOS en het AOS op zich genomen. Er zijn vijf vergaderingen van het AOS geweest en negen vergaderingen van het EOS.

- Deelname aan symposia, cursussen en congressen op het gebied van erfgoed.

SAM-Limburg heeft aan onderstaande symposia, cursussen en congressen op het gebied van erfgoed deelgenomen:

- **Op 27 januari aan het webinar Het Zuid-Limburgse heuvellandschap deelgenomen.**
- **Op 24 maart is de Alliantiebijeenkomst Erfgoed Parkstad bezocht.**
- **Op 6 april is een bijeenkomst van het ERM bezocht.**
- **Op 13 mei is het symposium kerken en gebedshuizen in Peel en Maas bezocht.**
- **Op 25 mei is deelgenomen aan de afsluitende busexcursie Midden-Limburg.**
- **Op 2 juni is deelgenomen aan de boekpresentatie van Leo Verhart.**
- **Op 22 juni is de werkbijeenkomst Onderzoek bij de tijd bezocht.**
- **Op 30 juni en 1 juli 2022 is het Maascongres bezocht.**
- **Op 14 juli is de bijeenkomst publieksbereik en participatie in de archeologie bezocht.**
- **Op 21 september is de provinciale kennissessie over beheer, cultuurhistorie & educatie bezocht.**

- In de week van 17 oktober zijn verschillende bijeenkomsten van de Week van de Omgevingswet bijgewoond.
- Op 4 november is de ErfgoedOntmoeting bezocht.
- Op 17 en 18 november zijn de Reuvensdagen bezocht.

Om de positie van de erfgoedambtenaar te versterken, verricht het Steunpunt de volgende werkzaamheden op het gebied van deskundigheidsbevordering en educatie:

- Bezoeken van erfgoedambtenaren voor ondersteuning op locatie zodat zij praktisch op weg zijn geholpen met erfgoedvraagstukken binnen hun gemeente.

Er zijn gesprekken gevoerd met de gemeenten Beesel, Beek, Horst aan de Maas, Venray, Peel en Maas, Valkenburg a/d Geul.

- Organiseren van informatiebijeenkomsten en webinars voor erfgoedambtenaren over de volgende mogelijke onderwerpen:
 - *Duurzaamheid*: Voorlichting geven over de belangrijkste middelen die kunnen worden ingezet om monumenteigenaren te stimuleren tot het halen van de algemene duurzaamheidsdoelstellingen.

Deze thematiek werd besproken tijdens de netwerkdag op 29 september 2022.

- *Klimaatadaptatie*: De snelle opwarming van de aarde heeft grote gevolgen voor ons dichtbebouwd land. Klimaatverandering werpt een nieuw licht op het landschap. Terwijl de zeespiegel stijgt, wordt extreem weer gewoner: vaker zware neerslag, hoge temperaturen en aanhoudende droogte. Dit stelt nieuwe eisen aan onze leefomgeving en daarmee ook aan erfgoed.

Er werd in 2022 geen bijeenkomst georganiseerd over deze thematiek. Dit wordt op een later moment uitgevoerd.

- *Verdrag van Faro* (recent door Nederland geratificeerd).

Er werd in 2022 geen bijeenkomst georganiseerd over deze thematiek. Dit wordt op een later moment uitgevoerd.

- *Energietransitie/Regionale Energie Strategie*: Belangrijke factoren voor een nieuw 'energielandschap' van hoge kwaliteit zijn: continuïteit in tijd en plaats, continuïteit in

functie, continuïteit in vorm en duurzame ontwikkeling.

Tijdens de netwerkdag op 14 september 2022 is aandacht besteed aan de energietransitie en duurzaamheid.

- *Handhaving*. Vergroting van het bewustzijn van de waarde van goed toezicht, handhaving en begeleiding van de bouwactiviteiten bij monumenten, is van groot belang. Versterking van de capaciteit en specifieke kennis.

In 2022 is een start gemaakt met de organisatie van de cursus vergunningverlening in het jaar 2023.

- *Omgevingswet*: Handboek laten maken, omgevingsvisie, kernkwaliteiten, omgeving van het monument, betrokkenheid burgers.

Op 10 juni is de bijeenkomst 'Erfgoedvrijwilligers en de omgevingswet' georganiseerd in samenwerking met de AWN en Heemschut.

- Organiseren van de jaarlijkse Limburgse Archeologiedag in samenwerking met vertegenwoordigers van het Limburgs Museum, het archeologisch bedrijfsleven en de AVL. Hierdoor wordt inhoudelijke kennis over archeologie bij erfgoedambtenaren vergroot en is er aandacht voor recent Limburgs archeologisch onderzoek.

Op 2 april 2022 is de Limburgse Archeologie Dag voor het eerst weer *live* georganiseerd.

Daarnaast voert SAM-Limburg periodiek overleg met de subsidiegevers:

- Kwartaaloverleg met de provincie Limburg;

In 2022 zijn er twee overleggen geweest met de provincie Limburg.

- Beleidsoverleg met de provincie Limburg en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Er heeft één beleidsoverleg met de provincie Limburg en de RCE plaatsgevonden.

Extra werkzaamheden:

1 juli 2022 gaat de nieuwe omgevingswet in, dit kan betekenen dat er meer werkzaamheden komen voor het SAM. Ook de recente wateroverlast in Limburg gaat er waarschijnlijk voor zorgen dat er meer vooroverleg-aanvragen zullen binnenkomen bij het planoverleg.

De invoering van de nieuwe omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024.

Doelen:

- Het Limburgse gemeentelijke erfgoed op een hoger plan brengen door het ondersteunen van Limburgse erfgoedambtenaren.
- Het samenwerken en uitwisselen van ideeën tussen Limburgse erfgoedambtenaren stimuleren.
- Met de doorlopende educatie van erfgoedambtenaren de ambtenaren in staat stellen om het hoofd te bieden aan de veranderende eisen die het werk aan hen stelt.

4E. Musea

Het HKL schaart de werkzaamheden die het verricht voor de discipline musea onder erfgoed. De museumadviseur biedt ondersteuning aan het brede museale veld waar de Federatie Musea in Limburg (FML) een onderdeel van is. In 2022 verricht het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline musea.

>>> Wat Höbs Se In Hoes? 2.0

Ondersteuningsbehoefte:

- Musea en erfgoedorganisaties willen graag meer bezoekers en schoolklassen trekken door inclusieve (gezamenlijke) (digitale) activiteiten en producten ontwikkelen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL geeft uitvoering aan het traject 'Wat Höbs Se In Hoes? 2.0'. Het traject bestaat uit drie onderdelen, plus een aantal aanvullende bijeenkomsten over relevante onderwerpen en ontwikkelingen. Het traject is ontwikkeld in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), LKCA, RaadSaam Erfgoedprojecten en met feedback van deelnemers in 2021 en het bestuur van de FML. Het HKL treedt op als ontwikkelaar, organisator, adviseur en gespreksleider/coach.

Dit is volgens plan uitgevoerd.

- 15 organisaties namen deel aan de brainstormsessie 'Welke boodschap draagt jouw museum uit?' – wordt per organisatie gegeven. Elke organisatie neemt gemiddeld met 3-5 mensen deel aan deze sessie.
- 40 deelnemers aan 'Laat zien wat je in huis hebt!'
- 22 deelnemers aan 'Collectie in Kaart I en II'
- 18 deelnemers aan 'Samen Verhalen Vertellen'
- 40 deelnemers aan 'Collectieplan Schrijven'
- 34 deelnemers aan 'Museumcafé'

Totale deelname aan gezamenlijke bijeenkomsten: 154

Doel:

- Deelnemende organisaties hebben hun ambities met betrekking tot het gebruik, toegankelijkheid en digitale zichtbaarheid van hun collectie in publieksactiviteiten en educatie geformuleerd. Zij hebben hiermee een grote lijn die zij kunnen uitwerken in hun museumbeleidsplan en/of collectieplan, en/of verzamelbeleid en als basisstrategie voor concrete activiteiten.

>>> Loketfunctie

Ondersteuningsbehoefte:

- Het veld heeft behoefte aan kennisverbreding en wil geïnformeerd worden over actuele ontwikkelingen in de sector. Zij vragen om advies en informatie op het gebied van collecties en publiek (van behoud en beheer, bedrijfsvoering tot diversiteit en inclusie).

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL geeft uitvoering aan de loketfunctie. Het HKL beantwoordt in dat kader vragen per telefoon, mail of tijdens een persoonlijk gesprek of bezoek op locatie, voorziet in handreikingen en verwijst

musea door naar andere organisaties, ondernemers of projecten.

Het HKL heeft 152 vakinhoudelijke vragen beantwoord en advies gegeven middels gesprek, mail of telefoon. Meer dan 500 contactmomenten in totaal. (mensen van) 14 organisaties volgden en maakten gebruik van 35 modules op het e-learningplatform 'Leer je Erfgoed'.

Doel:

- Musea en erfgoedorganisaties zijn voorzien van actuele informatie en advies waarmee zij hun activiteiten, producten en projecten kunnen ontwikkelen, uitvoeren en samenwerking kunnen opzoeken.

>>> Kennisdeling

Ondersteuningsbehoefte:

- Musea en erfgoedorganisaties hebben behoefte aan voor hen relevante informatie over actuele projecten waarin zij kunnen participeren, (landelijke) ontwikkelingen (wetten, procedures, formats), *best practices* op het gebied van gebruik en toegankelijkheid van collecties, behoud en beheer, publiekspromoties en -producten, (nieuwe) financieringsmogelijkheden.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL verzorgt enkele keren per jaar een mailing voor het museale veld over actuele onderwerpen. Het HKL deelt deze informatie ook via zijn eigen website en participeert in de landelijke website museumconsulenten.nl.

Het HKL heeft 30 nieuwsmailings verzonden naar 300 emailadressen van 125 musea. Per mailing zijn twee factsheets ontwikkeld: *Wegwijzer diversiteit & inclusie* en *Omgaan met schenkingen* (geplaatst op museumconsulenten.nl en erfgoedvrijwilliger.nl).

- Het HKL participeert in diverse werkgroepen van CEL, het Landelijk Contact van Museumconsulenten (LCM), het Vakoverleg Erfgoededucatie van de provinciale erfgoedhuizen en het LKCA en het Cultuurbeschermingsoverleg van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE). Daarnaast is het HKL betrokken bij diverse landelijke projecten met de provinciale erfgoedhuizen die verenigd zijn in OPEN, maakt het HKL deel uit van de werkgroep diversiteit en inclusie van de provinciale erfgoedhuizen, woont het HKL de jaarlijkse bijeenkomst LCM-FARO (Vlaams Steunpunt voor Erfgoed) bij en neemt het HKL deel aan activiteiten vanuit RCE, Erfgoedlab, NDE, Digitaal Erfgoed Nederland (DEN) en Kennisnet.

Dit is volgens plan uitgevoerd. Het HKL nam deel aan:

- 10 LCM-vergaderingen
- 2 Cultuurbeschermingsoverleggen
- 1 Organisatie + uitvoer workshop Monumentencongres met RCE over veilig erfgoed
- 2 keer Museumlab Noord
- 6 overleggen werkgroep Leerjeerfgoed
- 2 overleggen D&I provinciale erfgoedhuizen
- 5 overleggen RCE Veilig Erfgoed + Energie/klimaat
- Samenwerking RCE ontwikkeling van de nieuwe museale weegschaal (collectiewaardering), 3 keer online overleg 1 keer fysiek overleg bij RCE
- 2 overleggen Museumregister

- 2 overleggen Museumvereniging
- 1 overleg HKL/Provinciale musea
- 1 overleg HKL/SRAL veilig erfgoed
- 1 overleg National Archief over veilig erfgoed
- Deelname feedbackgroep vernieuwing LAMO door Museumvereniging & ICOM NL (per mail) en 1 keer een overleg bijgewoond om definitieve publicatie te bespreken.
- 1 overleg behoud & beheer provinciale erfgoedhuizen & FARO
- Vakoverleg Erfgoededucatie (alleen agenda-lid)

Doel:

- Musea en erfgoedorganisaties worden toekomstbestendiger, toegankelijker, inclusiever en beheren hun collecties volgens de meest actuele normen.

>>> Reizen in de Tijd

Ondersteuningsbehoefte:

- De organisaties (CmK-penvoerders, FML, LGOG, Stip en Lijn en de deelnemende musea) die gezamenlijk aan het project Reizen in de Tijd werken hebben behoefte aan een coördinerende en faciliterende rol van het HKL.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL fungeert als netwerkmanager. Het HKL faciliteert en organiseert overlegmomenten waarbij de voortgang en ervaringen binnen het project Reizen in de Tijd worden besproken en ideeën worden uitgewisseld.
- Het HKL houdt een overzicht bij met de stand van zaken in alle regio's.

Het HKL heeft contact gehad met Cmk-penvoerders over het verloop van het project, verder heeft het HKL geen hulp- of ondersteuningsvraag of overlegvraag etc. gehad. Project loopt en is eigendom van de Cmk-penvoerders. We zijn hier niet meer bij betrokken, omdat het niet nodig is.

Doelen:

- Een bijdrage leveren aan de implementatie en borging van het project Reizen in de Tijd in de provincie Limburg.
- Een kwaliteitsverbetering van het educatieve aanbod van musea en andere erfgoedorganisaties.

>>> Museumregistratie

Ondersteuningsbehoefte:

- Limburgse musea hebben behoefte aan advisering en begeleiding bij opname in of herijking van de museumregistratie van het Nederlands Museumregister.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL voorziet het museale veld van (vakinhoudelijke) informatie (uitleg) over de Museumnorm, deelt formats en handreikingen voor de op te stellen documenten, voorziet aangeleverde documenten van feedback, gaat in gesprek over de rapportages vanuit de auditor, verzorgt procesbegeleiding of verwijst door naar externe partijen.

Het HKL heeft één museum geadviseerd over de museumregistratie en één museum geadviseerd over herijking.

Doel:

- De musea worden of blijven opgenomen in het Nederlands Museumregister en voldoen aan de criteria voor een kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies van een museum.

>>> Jaarlijkse museum enquête

Ondersteuningsbehoefte:

- Om musea goed te kunnen ondersteunen en ontwikkelingen te signaleren, voert het HKL jaarlijks een sectoranalyse van Limburgse collectiebeherende instellingen en organisaties uit.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL stelt de jaarlijkse museum enquête op en voert deze uit.

De enquête is uitgevoerd. De rapportage is beschikbaar en gedeeld met de Provincie Limburg. De energie enquête is i.s.m. het LCM uitgevoerd. Ook hiervan is een rapportage beschikbaar en gedeeld met de provincie Limburg.

- Het HKL bezoekt musea en gaat op locatie in gesprek met medewerkers en vrijwilligers.

Het HKL heeft vijf musea bezocht in de provincie Limburg (i.v.m. vernieuwingen locaties en presentaties).

Doel:

- Een jaarlijkse sectoranalyse voorzien van onder andere behoeften uit het veld waarop het Huis kan anticiperen.

Ondersteuning aangesloten organisatie musea

Federatie van Musea in Limburg

In 2022 bood het HKL onderstaande ondersteuning aan de Federatie van Musea in Limburg (FML).

- Het HKL woont de bestuursvergaderingen van FML bij.

Het HKL heeft de bestuursvergaderingen niet bijgewoond i.v.m. de situatie met het bestuur van FML.

- Het HKL informeert de FML over de stand van zaken van projecten en nieuws vanuit de leden.

Dit is gedaan per mail.

- Het HKL adviseert de FML over het programma van de tweejaarlijkse ledendag en waar nodig helpt het HKL met het organiseren van de dag.

Er zijn in 2022 geen ledendagen georganiseerd door de FML.

- Het HKL levert input voor de nieuwsbrief van de FML.

Dit is gedaan. Er is in 2022 één nieuwsbrief verstuurd door de FML.

- Het HKL maakt samen met het nieuwe bestuur een kennismakingstoer langs de leden.

De kennismakingstour is niet georganiseerd door de FML.

4F. Ondersteuningswerkzaamheden aangesloten erfgoedorganisaties

Aanvullend aan deze provinciale opdracht verrichte het HKL ondersteuningswerkzaamheden voor een groot aantal aangesloten erfgoedorganisaties en vrijwilligers die actief zijn in de erfgoedsector.

In 2022 ondersteunde het HKL onderstaande, aangesloten erfgoedorganisaties bij de uitvoering van hun werkzaamheden.

Ondersteuning Boerderijenstichting Limburg

- Het HKL denkt mee en adviseert de Boerderijenstichting Limburg over hun nieuwe missie en visie.
- Het HKL levert een bijdrage aan de inhoudelijke voorbereidingen van de bijeenkomsten van de stichting en maakt hiervoor een veilige digitale omgeving aan. HKL onderhoudt contact met Agrarisch Erfgoed Nederland, de boerderijenconsulent van het Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed Limburg, de LLTB, Coöperatie Limburgse Zorgboeren en Boerderij educatie Limburg.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Erfgoedvereniging Heemschut Commissie Limburg

- Het HKL voorziet de bemensing van het Meldpunt Bedreigd Erfgoed Limburg van de Bond Heemschut Limburg.
- Het HKL levert een bijdrage aan de inhoudelijke voorbereiding van bestuursvergaderingen.
- Het HKL houdt contact met het landelijk bureau van de erfgoedvereniging in Amsterdam.
- Het HKL informeert Heemschut Limburg over relevante ontwikkelingen op erfgoedgebied.
- Het HKL bevordert de deelname van Heemschut Limburg aan de Coöperatie Erfgoed Limburg.
- Het HKL zorgt voor een veilige digitale vergaderomgeving via de synccloud van het HKL.
- Het HKL informeert Bond Heemschut over ruimtelijke wet- en regelgeving en de gevolgen daarvan op hun werkwijze.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Gilde van Vrijwillige Molenaars, afdeling Limburg

- Het HKL denkt mee over de uitvoering van het lesaanbod van de nieuwe cursus voor molenaars en molengidsen en legt verbanden met moleneigenaren.
- Het HKL geeft samen met de molenaars, molengidsen, moleneigenaren en Molenstichting Limburg vorm aan de provinciale en nationale molendagen in het voor- en het najaar van 2022.
- Het HKL biedt het Gilde ondersteuning op het gebied van publiciteit en publieksbereik.
- Het HKL geeft inhoudelijke ondersteuning bij het bedenken en uitvoeren van plannen in het kader van het vijftigjarig bestaan van het Gilde. Zo zijn er gesprekken gevoerd met stichting Klankkleur over een molenaarslied voor Limburg met arrangementen voor harmonies, fanfares, koren en fluitkorpsen.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Molenstichting Limburg

- Het HKL biedt ondersteuning bij het voortzetten en uitbouwen van publieks- en op erfgoedvrijwilligers gerichte activiteiten (jaarlijkse molendagen, contactavond met de Limburgse molenwereld, nieuwsbrieven, publieksprojecten, PR).
- Het HKL biedt onderdak aan en is eerste aanspreekpunt voor de molenwereld.
- Het HKL geeft inhoudelijke ondersteuning aan de diverse commissies (PR en toerisme, technische- en watermolenconvenantcommissies) en adviseert het algemeen bestuur.
- Het Huis zorgt voor een veilige digitale vergaderomgeving via de syccloud.
- Het HKL zorgt voor ondersteuning van vrijwilligers die namens de Molenstichting Limburg deel uit maken van de kopgroep Limburgs Erfgoednet.
- Het HKL bevordert de deelname van de Molenstichting Limburg aan de Coöperatie Erfgoed Limburg, ondersteunt bij de samenwerking van de Molenstichting Limburg met andere coöperatieleden en -partners, én ondersteunt in het bijzonder de inspanningen van de Molenstichting gericht op de verankering van het erfgoedbelang in het natuur-, water- en omgevingsbeleid.
- Het HKL informeert de Molenstichting Limburg over ruimtelijke wet- en regelgeving en de gevolgen daarvan op hun werkwijze.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Stichting Behoud Mijnhistorie

De SBM ontving dienstverlening van HKL op verzoek van het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg. Deze dienstverlening is kostendekkend, op basis van een vergoeding van de gewerkte uren.

- Het HKL levert bijdragen aan de ontwikkeling van de beleidsuitgangspunten van de Stichting, de toetsing van bijdrageverzoeken van derden aan deze beleidsuitgangspunten en het leveren van inhoudelijke bijdragen aan de ontwikkeling van initiatieven van derden op het gebied van de Mijnhistorie.
- Het HKL houdt het bestuur van SBM op de hoogte van relevante beleidsontwikkelingen in het erfgoedveld.
- Het HKL verzorgt het inhoudelijke deel van het jaarverslag van SBM.
- In uitvoerende zin biedt het HKL ondersteuning bij de ontwikkeling van de doelstellingen inzake de tweejaarlijkse Kremers Award, het opstellen en verzenden van nieuws- en persberichten van de stichting. HKL draagt daarnaast zorg voor de volledige administratieve ondersteuning van SBM: frontoffice, secretariael en financieel.
- Het HKL bereidt de bestuursvergaderingen voor en draagt actief bij aan de realisatie van de genomen besluiten.

Bovenstaande werkzaamheden zijn geheel volgens plan uitgevoerd. Het bestuur van SBM kwam in 2022 zes keer bijeen.

Ondersteuning Stichting Funerair Erfgoed Limburg

- Het HKL biedt ondersteuning bij het uitvoeren van de analyse naar de huidige toestand van het funerair erfgoed op kerkhoven en begraafplaatsen in Limburg en legt voor deze stichting relevante verbindingen met zusterorganisaties, gemeenten en bisdom.
- Het HKL levert een bijdrage aan de inhoudelijke voorbereidingen van de bijeenkomsten van de stichting en maakt hiervoor een veilige digitale omgeving aan.
- Het HKL bevordert en ondersteunt de deelname van de Stichting Funerair Erfgoed Limburg aan de Coöperatie Erfgoed Limburg.

De activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd

Ondersteuning Stichting Kruisen en Kapellen Limburg

- Het HKL stimuleert de verbinding tussen SKKL en plaatselijke buurtverenigingen, kruisen en kapellenstichtingen, heemkundeverenigingen, Stichting Funerair Erfgoed Limburg en Monumentenwacht Limburg onder andere als het gaat om het beheer en behoud van de kruisen en kapellen in Limburg, versterking van het netwerk en het delen van kennis en informatie via onder andere het Limburgs Erfgoednet.
- Het HKL bevordert en ondersteunt de deelname van de Stichting Kruisen en Kapellen aan de Coöperatie Erfgoed Limburg.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Stichting Limburgse Kastelen

- Het HKL ondersteunt SLK in 2022 bij de uitvoering van het in 2021 gerealiseerde missie- en visiedocument.
- Het HKL levert bijdragen aan de ontwikkeling van kennisgerichte projecten en kennisintensieve activiteiten.
- Het HKL ondersteunt de werkgroep die invulling geeft aan het lidmaatschap van SLK van de Europese erfgoedkoepelorganisatie Europa Nostra.
- Het HKL levert bijdragen aan de inhoudelijke voorbereiding van bestuursvergaderingen.
- Het HKL informeert SLK over relevante beleidsontwikkelingen op erfgoedgebied.
- Het HKL bevordert en ondersteunt de deelname van de SLK aan de Coöperatie Erfgoed Limburg alsmede de samenwerking met andere leden en partners binnen dit netwerk, met name op het gebied van de zorg voor de interieurs van Limburgse kastelen, het via www.aezel.eu zichtbaar maken van de geografische omvang van historische kasteeldomeinen én het voornemen dit te verbinden met de gedigitaliseerde iconografiecollectie van het LGOG.
- HKL ondersteunt de werkgroep die eendaagse studiereizen en -bijeenkomsten organiseert, mede ten behoeve van de donateurs van de Stichting Limburgse Kastelen.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Stichting Ondergrondse Werken

- Het HKL adviseert Stichting Ondergrondse Werken over de heruitgave van het standaardwerk 'Mergel Gebroken' en geeft in dat kader advies over verkoopmogelijkheden en publiciteit.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg

- Vanuit zijn loketfunctie voor de Werkgroep Industrieel Erfgoed (WIEL) onderhoudt en ontwikkelt het HKL verbindingen tussen industrieel erfgoed eigenaren, de provinciale overheid, gemeenten en kennispartijen.
- Het HKL levert een bijdrage aan de inhoudelijke voorbereidingen van de werkgroep bijeenkomsten en maakt hiervoor een veilige digitale omgeving aan.
- Het HKL ondersteunt de werkgroep bij het invullen van de relaties met zusterorganisaties in Nederland, in het bijzonder Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (FIEN), en daarbuiten bijvoorbeeld met European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage en Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw Vlaanderen.
- Het HKL bevordert en ondersteunt de deelname van WIEL aan de Coöperatie Erfgoed Limburg.

Bovenstaande activiteiten zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

>>> Discipline werkzaamheden

Beeldende kunst

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline beeldende kunst.

>>> InBeeld

Ondersteuningsbehoeften:

- Voor de amateur beeldend kunstenaars bestaan nauwelijks tot geen ondersteunende initiatieven waarbij de kunstenaars zich (op grote schaal) verenigen, zich op Euregionaal niveau in de kijker kunnen spelen en tevens inhoudelijk feedback krijgen op hun werk.
- De Limburgse Centra voor de Kunsten hebben de behoefte om meer gezamenlijk op te trekken, kennis te verzamelen en kennis uit wisselen over amateur beeldend kunstenaars, zodat ze deze (nog) beter kunnen bedienen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL organiseert in samenwerking met partners in Nederlands- en Belgisch-Limburg (Kumulus, VAZOM, De Domijnen, ECI Cultuurfabriek, Rick, Kunstencentrum Venlo, Cultura Venray, Het Pentagoon en Dienst Cultuur Genk) de InBeeld-(Netwerk)dag waarbij de nadruk ligt op kennisuitwisseling door middel van workshops en lezingen en kunstenaars uit de Euregio de mogelijkheid krijgen om te netwerken.

Heeft afgelopen jaar niet plaatsgevonden in verband met onzekerheid wat betreft de coronamaatregelen in de eerste maanden van het jaar. In de tweede helft van het jaar startte de wedstrijd. In 2022 is er omwille van de laagdrempeligheid voor gekozen om per locatie een inspiratieworkshop te organiseren.

Het HKL onderzoekt de mogelijkheden om InBeeld duurzaam in te bedden bij zowel het HKL als de samenwerkingspartners.

Dit is een doorlopend proces. InBeeld vindt in 2023 voor de vierde keer plaats. We kijken kritisch naar de vorm van de wedstrijd en doen waar nodig aanpassingen. Voor de editie van 2023 zijn voor het eerst de disciplines film en fotografie toegestaan en ontvangt de winnaar ook een coachbudget. Voor de komende editie onderzoeken we op welke manier we nog beter kunnen aansluiten bij de huidige tijdsgeest.

Het HKL versterkt en onderhoudt contacten met de huidige samenwerkingspartners van InBeeld en zoekt naar nieuwe samenwerkingspartners, onder andere in het noorden van Belgisch-Limburg.

In 2022 heeft het HKL geen nieuwe partners benaderd.

Doelen:

- De zichtbaarheid van de amateur beeldende kunstenaars (beginnend en gevorderd) in de provincie Limburg vergroten.
- Ervoor zorgdragen dat amateur beeldende kunstenaars hun talenten verder kunnen ontwikkelen, hun werk Euregionaal kunnen exposeren en hun netwerk kunnen uitbreiden met contacten over de grens.

>>> Deskundigheidsbevordering

Ondersteuningsbehoefte:

- Centra voor de kunsten en kleinere kunstinitiatieven en clubverbanden hebben de behoefte om inclusiever en toegankelijker te zijn voor doelgroepen die niet of nauwelijks in aanraking komen met beeldende kunst. Zij weten niet of nauwelijks hoe ze deze (veelal nieuwe) doelgroepen kunnen bereiken en bedienen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

Het HKL ondersteunt beeldende kunstinitiatieven bij het maken van een professionaliseringslag op het gebied van participatie (het verbreden van doelgroepen).

Het HKL heeft hier in 2022 geen vragen over gekregen.

- Het HKL organiseert in samenwerking met stichting Special Arts (een landelijke stichting die bevordert dat alle mensen met een handicap aan kunst kunnen doen en dat ze hun talenten daarvoor kunnen ontwikkelen) en de Limburgse centra voor de kunsten (waaronder VAZOM, het Werkhuis Maastricht, Rick, Odapark Venray) regionale werkplaatsen waarbij het talent van kwetsbare doelgroepen wordt gestimuleerd.

Dit heeft niet plaatsgevonden, omdat dit vaak al regionaal wordt opgepakt. Het HKL zet nu meer in op diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie op provinciaal en sectorbreed niveau.

Doelen:

- Centra voor de kunsten, maar ook kleinere kunstinitiatieven en clubverbanden zijn deskundiger geworden als het gaat om het benaderen van (nieuwe) doelgroepen.
- Doelgroepen die nu niet of nauwelijks met beeldende kunst in aanraking komen, komen meer in aanraking met beeldende kunst.

>>> Ondersteuning beeldende kunstinitiatieven

Ondersteuningsbehoefte:

- Om het beeldende kunsten veld zo goed als mogelijk te kunnen ondersteunen, zet het HKL de inventarisatie op het gebied van beeldende kunst voort.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

Het HKL brengt de infrastructuur van de beoefenaars, de belangrijkste spelers en stakeholders en hun wensen en behoeften verder in kaart. Daarbij heeft het HKL in 2022 ook oog voor de effecten van Covid-19 op de infrastructuur.

De behoeften werden in 2022 via de projecten InBeeld en The Known Artist opgehaald. In 2023 voert het HKL een onderzoek uit naar de behoeften, kansen en uitdagingen in de beeldende kunstsector in Limburg.

- Het HKL bevordert de samenwerking tussen instellingen, beoefenaars en initiatieven door nieuwe werkgroepen vorm te geven en nieuwe beeldende kunst projecten te initiëren en ondersteunen.

Het HKL organiseert het project The Unknown artist, een uniek samenwerkings- en talentontwikkelingstraject waarbij enerzijds (jonge) beeldend kunstenaars ondersteund

worden naar een zelfstandige beroepspraktijk en anderzijds de samenwerking tussen de beeldende kunstinstellingen en -initiatieven in Limburg wordt bevorderd.

Dit is volgens plan uitgevoerd.

- Een van de belangrijkste uitkomsten van gesprekken die het HKL heeft gevoerd met diverse stakeholders in Midden- en Noord-Limburg is dat instellingen en makers de behoefte hebben om gezamenlijk op te trekken. Het HKL organiseert daarom een kunstmeet-up Noord-Limburg voor alle beeldende kunst initiatieven en instellingen uit de cultuurregio Noord-Limburg.

Dit is in aangepaste vorm uitgevoerd door de Cultuurregio Noord-Limburg.

- Het HKL brengt structureel de vier vooropleidingen beeldende kunst (ECI Cultuurfabriek, VAZom, Kunstencentrum Venlo en Kumulus) samen met doel om meer gezamenlijk op te trekken, kennis uit te wisselen en toekomstbestendig te blijven.

Dit wordt in aangepaste vorm uitgevoerd in 2023. Dan vindt een bijeenkomst waar niet alleen de vooropleidingen, maar alle beeldende afdelingen van de lokale kunstencentra voor worden uitgenodigd.

- Het HKL organiseert in samenwerking met het LKCA een landelijk beeldend amateurkunstoeverleg met landelijke en regionale ondersteuningsorganisaties, koepels en stakeholders in op het gebied van beeldende kunst (Brabant, CultuurOost, KunstLink, Zimihc Utrecht, Stidoc en BijVrijdag). Het doel is een landelijk platform voor de beeldende amateurkunst op te richten waarbij kennisdeling en inspireren de belangrijkste focuspunten zijn.

Het netwerkoverleg heeft in 2022 één keer plaatsgevonden. Op dat moment leek de behoefte aan een overlegverband niet zo groot. De partners zijn in dit verband en sindsdien ook niet meer bijeengekomen.

Doelen:

- De huidige infrastructuur, de belangrijkste spelers en stakeholders en hun wensen en behoeften, zijn in kaart gebracht op basis waarvan het ondersteuningsaanbod voor beeldend (amateur)kunstenaars kan worden versterkt.
- Meer ontwikkelingsmogelijkheden voor talentvolle beeldende kunstenaars.
- Meer samenwerking tussen instellingen, beoefenaars en initiatieven (als het gaat om netwerk, kennis en faciliteiten waardoor nieuwe beeldende kunst projecten en initiatieven ontstaan en bestaande initiatieven worden versterkt.
- Een landelijk beeldend amateurkunstplatform dat kennisuitwisseling op landelijk niveau mogelijk maakt en ervoor zorgt dat overkoepelende thema's en speerpunten op het gebied van beeldende kunst gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Dans

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline dans.

>>> Advies op maat

Ondersteuningsbehoefte:

- Dansers (zzp'ers), dansdocenten, dansschoolhouders en vertegenwoordigers van dansopleidingen hebben behoefte aan advies bij vraagstukken op het gebied van talentontwikkeling, scholing, financiële steunmaatregelen, behoud van leerlingen en het vergroten van publieksbereik en de zichtbaarheid van dansaanbod.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL geeft advies op maat in de vorm van adviesgesprekken en legt afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte verbindingen met andere personen en organisaties in zowel de danssector als andere disciplines en domeinen.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

Doel:

- Het versterken van de danssector in Limburg.

>>> Ondersteunen en verstevigen dansnetwerk

Ondersteuningsbehoefte:

- De partners van de proeftuin dans *Right Now!* (Via Zuid, SALLY Dansgezelschap Maastricht, International Breakdance Event, schrit_tmacher Festival en de Nederlandse Dansdagen) willen ook na het beëindigen van de proeftuin dans *Right Now!* met regelmaat in overleg gaan met elkaar, samenwerken en elkaar waar nodig versterken. De partners hebben het HKL als onafhankelijke partij gevraagd om dat proces te faciliteren en het dansnetwerk te ondersteunen.
- Dansdocenten en coördinatoren van dansopleidingen hebben behoefte aan inspiratie en het delen van kennis en ervaringen over actuele onderwerpen en uitdagingen in de sector.
- Amateurdansers die hun talenten verder willen ontwikkelen, hebben behoefte aan meer ontwikkelingsmogelijkheden.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL brengt de partners van de proeftuin dans *Right Now!* van de Stedelijke Cultuurregio Zuid (Via Zuid, SALLY Dansgezelschap Maastricht, International Breakdance Event, schrit_tmacher en de Nederlandse Dansdagen) bijeen om te bespreken of het samenwerkingsverband kan worden voortgezet en welke mogelijkheden er zijn voor de doorontwikkeling van de proeftuin-activiteiten in 2022.

Dit heeft in aangepaste vorm plaatsgevonden. De proeftuin dans bestond niet meer, maar het HKL en de partners van de proeftuin dans hadden wel iedere maand met elkaar een overleg, om elkaar op de hoogte te stellen van de behoefte van Limburgse amateurdansers, makers en professionals.

- Het HKL bespreekt tijdens een jaarlijks overleg en op verzoek met de coördinatoren van dansopleidingen (CIOS MBO dans, Vooropleiding Artez Venlo, Fontys Tilburg) waar behoeften en uitdagingen liggen.

Dit is geheel volgens plan is uitgevoerd. Adviseur dans is op de hoogte gebracht door de coördinatoren van stand van zaken bovengenoemde opleidingen.

- Het HKL zet professionele dansers in voor talentontwikkelingsprojecten om kennis over te dragen en verbindingen te leggen met amateurdansers. Tijdens het talentontwikkelingsproject 'Impro/Compo vooropleiding dans' bijvoorbeeld zet het HKL professionele dansers in om kennis over te dragen en verbindingen te leggen met getalenteerde jonge dansers. Dit geldt tevens voor het project RESET, aanvang nieuw schooljaar.

Dit heeft plaatsgevonden, maar het initiatief en het opzetten van deze projecten zijn overgedragen aan de vooropleiding ArtEZ te Venlo. Het HKL adviseerde en ondersteunde hen waar nodig.

- Het HKL faciliteert kennisuitwisseling voor en tussen dansdocenten middels het organiseren van de Dansdocenten Inspiratie Dag in combinatie met de Intrain4daagse. Vóór aanvang van het nieuwe schooljaar worden dansdocenten samengebracht en actuele onderwerpen, uitdagingen en mogelijke oplossingen besproken.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. De dansdocenten van de vooropleiding dans ArtEZ organiseren de kennisuitwisseling op eigen initiatief met advies van het HKL.

Doelen:

- Danspartners bijeenbrengen, om kennis, samenwerking en expertise uitwisseling te bevorderen, actuele onderwerpen te bespreken, successen en problemen met elkaar te delen en gezamenlijk oplossingen te bedenken en daardoor de danssector te versterken.
- Dansdocenten en coördinatoren van dansopleidingen beter toerusten met kennis en vaardigheden.
- Meer talentontwikkelingsmogelijkheden creëren en faciliteren voor amateurdansers.

>>> Dans in het sociale domein

Ondersteuningsbehoeften:

- Steeds meer dansorganisaties en dansmakers willen dansprojecten organiseren in het sociaal domein inzetten om het publieksbereik voor hun activiteiten te verbreden en een bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen als eenzaamheid. Deze partners hebben behoefte aan inhoudelijk advies en advies over samenwerkingsmogelijkheden met welzijn- en zorgorganisaties.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL stimuleert en initieert projecten waarbij dans als middel wordt ingezet in het sociaal domein. Dat doet HKL door:

- Dansmakers vraaggericht te adviseren over dansprojecten in het sociaal domein.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd bij organisaties zoals Nieuwe Helden, Streetculture Roermond en Jeugdfonds Sport en Cultuur Venlo, HFC Crew Heerlen, Oxygen Maastricht.

- Zelf dansprojecten te initiëren in het sociaal domein in samenwerking met welzijnspartners als Wel.Kom Roermond, Incluzio Venlo, Traject Maastricht en zorginstellingen. Het HKL organiseerde eind 2021 het project 'seniorenpodium interactief': een interactieve dansvoorstelling met aansluitend een bewegingsworkshop en nagesprek voor ouderen in de verzorgingstehuizen Cicero zorggroep Brunssum en Dagelijks Leven Tegelen. Het HKL zet het

project in 2022 voort in andere verzorgingstehuizen in Limburg. Het HKL onderzoekt tevens of een soortgelijk project uitgerold kan worden naar andere doelgroepen, zoals kinderen en of volwassenen met een beperking en of ziekenhuispatiënten.

Dit heeft in 2022 niet plaatsgevonden, omdat de twee dansers die het project droegen middels andere werkzaamheden waren verhinderd. Het project 'Kunst in het Sociale domein', te weten 'Dans in het Gevangeniswezen' is in november 2022 gestart met voorbereidingen.

Doel:

- Dans inzetten als beweging, uitingsvorm en een sociale activiteit om diverse doelgroepen te ondersteunen in onder andere samenwerking, communicatie, fysieke ontwikkeling en zelfontplooiing.

>>> Dans in het publieke domein

Ondersteuningsbehoefte:

- Danspartners en het HKL willen graag meer en diverser publiek bereiken voor dansinitiatieven in Limburg.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL stimuleert festivals en makers in de danssector om ook initiatieven buiten het theater, in de publieke ruimte te organiseren (onder andere Co Lab-Generation2 tijdens schrit_tmacher Festival).

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

Doel:

- Het bereiken van nieuw publiek voor de dansprojecten die in Limburg plaatsvinden. Het gaat dan vooral om de doelgroep die nu niet of nauwelijks in aanraking komt met dans.

>>> Talentontwikkeling en educatie

Ondersteuningsbehoefte:

- De (voor)opleidingen dans, amateurdansscholen en jonge dansers (amateurs en studenten) hebben behoefte aan talentontwikkelingsprojecten voor jonge dansers.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL ondersteunt en stimuleert talentontwikkelingsprojecten voor jonge dansers (project RESET) en makers (schrit_tmacher), dansopleidingen (vooropleiding dans Venlo ArtEZ, MBO-dans CIOS), en dansers/docenten (Dans Docenten Inspiratiedag) en legt waar nodig verbindingen met andere partners.

Dit heeft deels plaatsgevonden. Het project RESET is geheel overgedragen aan de vooropleiding ArtEZ Venlo. Het HKL heeft verbindingen gelegd met andere partners en advies gegeven aan jonge dansers,- makers, dansdocenten en opleidingen.

- Het HKL treedt op als intermediair, legt waar nodig verbindingen tussen het onderwijs en professionals in de danssector en zoekt uit wat de behoefte van het onderwijs is als het gaat om danseducatie.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

- Het HKL begeleidt vierdejaars studenten van de dansacademie Fontys om hen wegwijs te maken in de danssector in Limburg. Tijdens hun stage bij het HKL wordt hen de mogelijkheid geboden om ervaring op te doen als danser, maker, docent en projectbegeleider.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Stage vindt plaats in een schooljaar van november tot mei.

Doel:

- Een sterkere talentontwikkelingsketen in Limburg waarbij de kloof tussen het amateur- en professionele dans veld wordt verkleind en er meer ontwikkelingskansen ontstaan voor jonge (amateur)dansers.

>>> Urban dans

Ondersteuningsbehoefte:

- De dansdocenten van de zeven *urban* dansscholen in Limburg hebben behoefte aan kennisdeling en inspiratie op het gebied van *urban* dans.
- Getalenteerde jonge *urban* dansers vinden geen aansluiting voor een vervolgopleiding. Dansdocenten vinden het een gemis dat de MBO dansopleiding in onze provincie geen *urban* dansafdeling kent, net zoals de andere MBO dansopleidingen in Nederland.
- Professionele breakdancers hebben behoefte aan een trainingsomgeving, maar die is er nu niet in Noord-Limburg.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL organiseert voor de docenten van de zeven *urban* dansscholen een dansdocenten inspiratiedag die in het teken staat van *urban* dans, zodat men elkaar beter leert kennen en kennis, ervaringen en aanbod kan uitwisselen.

Dit heeft in aangepaste vorm plaatsgevonden. De traditionele dansdocenten inspiratie vierdaagse, die alleen klassiek-, moderne- en jazzdans bevatte, werd uitgebreid met een extra dag *urban dance*.

- Het HKL zal in 2022 gesprekken voeren met de coördinator van de MBO dansopleiding en CIOS Sittard en mogelijkheden onderzoeken voor een *urban* dansafdeling.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd, maar adviseur dans kan alleen op de hoogte worden gebracht, daar MBO-dans Sittard eerst wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn in hun onderwijs.

- Het HKL onderzoekt samen met het Huis voor de Sport Limburg hoe de trainings- en begeleidingsmogelijkheden voor breakdancers in Limburg versterkt kunnen worden.

Dit heeft niet plaatsgevonden. Het HKL heeft de betrokkenen doorverwezen naar het Huis voor de Sport Limburg.

Doel:

- Een sterke(re) infrastructuur op het gebied van *urban* dans waardoor *urban* dansers zich makkelijker kunnen doorontwikkelen en beter ondersteund kunnen worden.

Film & Fotografie

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline film & fotografie.

>>> Filmeducatiehub – verbinding met CmK

Ondersteuningsbehoefte:

- De Filmhub Zuid wordt gecontinueerd in 2022 en zo ook de behoefte aan verbinding en aansluiting bij CmK.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Om filmeducatie te borgen in het onderwijs fungeert het HKL als verbindende schakel tussen de initiatiefnemers van de Filmhub en de CmK-penvoerders.
- Het HKL heeft op reguliere basis afstemming en overleg met de Filmhub en brengt onderwijspartners als de CMK-penvoerders en partners uit de mediasector op provinciaal niveau bijeen om hiaten en kansen op het gebied van filmeducatie en mediawijsheid te bespreken en inzichtelijk te maken.
- Ook ondersteunt het HKL hen waar gevraagd en mogelijk bij het uitvoeren van de plannen.

Deze werkzaamheden zijn volgens plan uitgevoerd.

Doel:

- Samenhangend en aansluitend aanbod van Filmhub Zuid en penvoerders CMK op het gebied van film- en media-educatie.

>>> Ontsluiten fotografiesector

Ondersteuningsbehoefte:

- De fotografiesector in Limburg is actief (amateur en professioneel) en in ontwikkeling, maar kent weinig samenhang. Partijen werken ad hoc samen waarbij behoefte is aan meer uitwisseling en kruisbestuiving.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Om de fotografiesector te ontsluiten organiseert en faciliteert het HKL ook in 2022 (kennis)sessies en uitwisseling met en voor fotografiepartners, partners in aanpalende disciplines als film en beeldende kunst, de centra voor de kunsten, de penvoerders van CmK en fotografen (jong en oud, amateur en professional) om de kansen en uitdagingen in de sector zichtbaar te maken en ontwikkeling te stimuleren.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doel:

- Meer inzicht, uitwisseling en samenhang in fotografiesector Limburg en verbinding met aangrenzende disciplines.

>>> Versterken bestuurskracht en financiële basis fotografie- en filmclubs

Ondersteuningsbehoefte:

- Uit overleg met de koepelorganisaties CineLOVA en de Fotobond Afdeling Limburg en hun aangeslotenen blijkt een gedeelde zorg over duurzaam bestuur en een voldoende stabiele financiële basis voor de toekomst, mede als gevolg van de vergrijzing.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL betreft film- en fotografeerverenigingen actief bij zijn aanbod op het gebied van verenigingsondersteuning en geeft advies op maat aan foto- en filmclubs.

Dit is gebeurd. Onder andere in het kader van de Verenigingscafés.

Doel:

- Een toekomstbestendige verenigingsstructuur en financiële basis voor de (amateur)verenigingen op het gebied van film en fotografie in Limburg.

>>> (Door)ontwikkeling provinciale infrastructuur filmsector

Ondersteuningsbehoefte:

- De proeftuin film in de Stedelijke Cultuurregio Zuid is afgerond in 2021. In de Cultuurregio Noord-Limburg is film als een van de twee programmatische speerpunten benoemd voor de periode 2022-2024. Er is behoefte bij de betrokken partijen om de inzichten en uitkomsten van de proeftuin te delen en verder te ontwikkelen en de ontwikkelingen in het noorden hier naadloos op te laten aansluiten.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL spant zich in om in samenspraak met de partners uit het netwerk al deze ontwikkelingen (inhoudelijk en geografisch) op elkaar te laten aansluiten. Dat doet het HKL door partijen en initiatieven bij elkaar te brengen, gesprek en samenwerking te stimuleren en faciliteren en te ondersteunen bij project- en subsidieaanvragen.

Dit is opgepakt door de programmaregisseur van de Cultuurregio Noord-Limburg.

Doel:

- Doorontwikkelen van een stabiele provinciale infrastructuur waarbij regionale ontwikkelingen elkaar versterken.

Ondersteuning aangesloten organisaties film & fotografie

Het HKL verrichtte in 2022 onderstaande ondersteuningswerkzaamheden voor de aangesloten organisaties CineLOVA en Fotobond Afdeling Limburg.

Ondersteuning CineLOVA

- Het HKL ondersteunt CineLOVA bij het aanwenden van extra financiële middelen voor (nieuwe) projecten.
- Het HKL ondersteunt CineLOVA op het gebied van communicatie.
- Het HKL adviseert en ondersteunt CineLOVA bij nieuwe activiteiten en het doorontwikkelen van bestaande initiatieven voor amateurfilmers (jaarprogramma 2022). Denk aan de Limburgse Filmdagen of de jaarlijkse vertoningsdag van de betere amateurfilms op L1: CineLova Laat Zien.
- Het HKL adviseert en ondersteunt CineLOVA bij het leggen van verbindingen met andere disciplines (waaronder theater) en het professionele filmcircuit (bijvoorbeeld CineSud, Limburgs Filmfestival).
- Het HKL informeert CineLOVA continue over ontwikkelingen op het gebied van film, maar ook meer algemene thema's als cultuurparticipatie.

Al deze ondersteuningswerkzaamheden zijn volgens plan uitgevoerd. Het HKL heeft alleen geen ondersteuning geboden bij het aanwenden van extra financiële middelen (geen hulpvraag).

Ondersteuning Fotobond Afdeling Limburg

- Het HKL adviseert en ondersteunt de Fotobond Afdeling Limburg bij het realiseren van de activiteiten in het kader van het 100-jarig jubileum, waaronder een expositie in Centre Ceramique en de bijbehorende programmering. De ondersteuning van HKL bestaat met name uit het mede organiseren van kennissessies, verbinden met partners in het netwerk en communiceren over de jubileumactiviteiten via de eigen kanalen.
- Het HKL ondersteunt de Fotobond Afdeling Limburg bij het aangaan van verbindingen met andere partners en disciplines, onder andere met Maastricht Fotofestival en op het gebied van beeldende kunst (samenwerking Euregionale Fotowedstrijd en InBeeld-prijs voor beeldende amateurkunst).
- Het HKL speelt een adviserende en verbindende rol als het gaat om onder andere de samenstelling van programma's, selectie van wedstrijdthema's en het leggen van contact met de presentatielocatie(s) in het kader van fotografieprojecten van de Fotobond.
- Het HKL biedt de Fotobond Afdeling Limburg op beleidsniveau ondersteuning op de thema's toekomstbestendig verenigingsbestuur en vitale verenigingen. Het HKL deelt kennis en *best practices* in dat kader.
- Het HKL deelt zijn ondersteuningsaanbod en kennis (pro-)actief met de achterban van de Fotobond Afdeling Limburg tijdens infosessies en (thema-)bijeenkomsten.

Deze werkzaamheden zijn volgens plan uitgevoerd.

Letteren

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline letteren.

>>> Zichtbaarheid vergroten

Ondersteuningsbehoefte:

- Door veelvuldig in het letterenveld aanwezig te zijn signaleert het HKL behoeften en kunnen er verbindingen gemaakt worden tussen organisaties, culturele professionals en verschillende initiatieven.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL vergroot zijn zichtbaar in het veld op het gebied van de letteren door regelmatig deel te nemen aan de zogenaamde Stamtafels van Cubiss, verschillende netwerkdagen, vergaderingen van het Letterkundig Centrum Limburg en het Taal- en Letterenplatform, bijeenkomsten bij Pop in Limburg, detacheringsoverdrachten of door vergaderingen op locatie.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

- Het HKL legt verbindingen tussen organisaties, zzp'ers en verschillende initiatieven in het letterenveld.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Het leggen van deze verbindingen hebben onder andere bijgedragen aan het opnieuw leven inblazen van het stadsdichterschap in Venlo en de open podia van de bibliotheek Venlo en Tekstverslaafd in Sittard.

Doel:

- Behoeften in het letterenveld signaleren en de sector versterken door verbindingen te leggen en kennis te delen met partners in het veld.

>>> Watbleef?!

Ondersteuningsbehoefte:

- De Limburgse letteren en (streek)taalorganisaties verenigen zich in het Limburgse Taal- en Letterenplatform (TaLeP). Een van de projecten van het TaLeP is Watbleef?! Binnen het platform bestaat de behoefte de zichtbaarheid van (streek)taal in de provincie te vergroten middels interessante en vernieuwende projecten en interventies.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- HKL adviseert TaLeP op gebied van actueel beleid en mogelijke (nieuwe) samenwerkingen binnen het veld.
- Het HKL woont de vergaderingen van TaLeP bij.
- Het HKL ondersteunt bij het opzetten van alle activiteiten binnen Watbleef?! (zie ook www.watbleef.nl) en deelt initiatieven met de online omgeving.

Deze werkzaamheden zijn geheel volgens plan uitgevoerd.

Doel:

- Het vergroten van de zichtbaarheid van het Taal- en Letterenplatform middels Watbleef?!
- Het verbinden van het TaLeP aan initiatieven binnen en buiten de provincie middels Watbleef?!
- Het vergroten van de betrokkenheid van de organisaties binnen TaLeP, bij TaLeP.

>>> Pronk!

Ondersteuningsbehoefte:

In Limburg is er een enorm grote behoefte bij (amateur)schrijvers om teksten in te sturen voor wedstrijden, feedback te ontvangen en te publiceren.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL integreert Pronk! (een laagdrempelige schrijfwedstrijd waarbij deelnemende Limburgse schrijvers teksten maken bij afbeeldingen van beeldende werken die in hun nabije omgeving te vinden zijn) als zijnde een *best practice* binnen het Taal en Letterenplatform ter overname in 2022.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Pronk! is overgenomen door Levende Talen.

- Het HKL onderzoekt of verschillende musea kunnen aansluiten bij het initiatief.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

- Het HKL koppelt de amateurschrijvers uit editie 2021 van Pronk! aan verschillende initiatieven in de provincie.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doel:

- Het aanbieden van een schrijfplatform en ontwikkelmogelijkheden voor (amateur)schrijvers.
- Het verbinden van een concreet schrijfproject aan het TaLeP om op deze manier het Limburgse Taal- en Letterenveld meer zichtbaarheid te geven.

>>> Fine Lines

Ondersteuningsbehoeften:

- Het Letterkundig Centrum Limburg (LCL) is op zoek naar literatuurprojecten gericht op jongeren en onderwijs.
- Makers, rappers en *spoken word* artiesten Kim Lee Wong en Brohlin Coumans hebben de behoefte om in de regio's Midden- en Noord-Limburg concrete literatuurprojecten aan te bieden in het voortgezet onderwijs.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Fine Lines (voorheen Talentscout) is een initiatief van het HKL en het Letterkundig Centrum Limburg in samenwerking met Kim Lee Wong en Brohlin Coumans om in de regio's Midden- en Noord-Limburg tot een letterenaanbod voor het voortgezet onderwijs te komen. Na de pilot in 2021 werkt het HKL in 2022 toe naar een eerste volwaardige editie van Fine Lines. Hierbij werkt HKL samen met Wel.kom Roermond, verschillende zzp'ers uit de (landelijke) *urban*- en letterenscene en met het Letterkundig Centrum. In 2022 wordt de financiering van Fine Lines uitgebreid met een aantal fondsen en bekijkt het HKL of Fine Lines productioneel gezien bij één van de deelnemende partners ondergebracht kan worden. Het HKL begeleidt de zzp'ers die betrokken zijn bij het project Fine Lines en Kim Lee Wong en Brohlin Coumans, onder andere bij het doen van aanvragen bij fondsen. Daarnaast worden de makers gekoppeld aan een landelijk netwerk van aanbieders van workshops op het gebied van proza, poëzie, *spoken word*, *rap* en *songwriting*.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd. Fine Lines heeft via de penvoerder CmK DOEN! aanbod ontwikkeld voor lokale basis- en middelbare scholen. Dit aanbod wordt in het schooljaar 2022-2023 ten uitvoer gebracht.

Doel:

- Het verbinden van jonge makers aan het onderwijs.
- Het verbinden van het LCL aan jonge makers.
- Het verbinden van landelijke makers aan lokale makers.
- Een interessant literatuurproject integreren in het voortgezet onderwijs.

>>> Inspiratiesessie literatuureducatie

Ondersteuningsbehoefte:

- Binnen het onderwijs leeft de behoefte literatuuronderwijs opnieuw onder de loop te nemen en te vernieuwen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het organiseren van verschillende inspiratiesessies met CmK-penvoerders met als voorbeeld de literatuureducatiesessie georganiseerd in 2021 met de CmK-penvoerder Eigenwijs en De Domijnen.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doelen:

- Lees- en schrijfplezier bij (jonge) leerlingen bevorderen.
- Het onderwijs inspireren om breder te kijken naar literatuuronderwijs (buiten het boek) en hen concrete handvaten bieden om aan de slag te gaan met professionals uit het veld.
- Docenten inspireren, opnieuw laten nadenken over literatuuronderwijs.
- Het voorzien van inhoudelijk advies aan penvoerders over literatuuronderwijs.

- Landelijke docenten en netwerken verbinden aan penvoerders en het primair onderwijs

>>> KRA

Ondersteuningsbehoefte:

- Binnen de (kunst)academische omgeving is behoefte aan het integreren van eigentijdse literaire disciplines binnen het kunstenaarsaanbod.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- KRA is een samenwerking tussen het Letterkundig Centrum Limburg voor verschillende zzp'ers (Marjolein van der Loo en Guus Prevoo) en Jan van Eyck (Erik Lindner). KRA stelt zich ten doel letteren en literatuur aan te bieden binnen de (kunst)academische omgeving door inhoudelijk verbindingen te leggen met beeldende vakken. Nadat het HKL in 2021 de eerste editie van KRA heeft georganiseerd in samenwerking met de Jan van Eyck academie in Maastricht en Erik Lindner, brengt het HKL het project in 2022 onder bij literaire festivals. De exacte festivals zijn nog niet bekend.

Dit heeft niet plaatsgevonden.

Doel:

- Het verbeteren van de schrijfvaardigheden en literaire verbeeldingskracht van studenten.

Ondersteuning aangesloten organisaties letteren

Het HKL verrichtte in 2022 onderstaande ondersteuningswerkzaamheden voor de aangesloten organisaties Letterkundig Centrum Limburg en het Taal- en Letterenplatform Limburg.

Ondersteuning Letterkundig Centrum Limburg

Het HKL adviseert het Letterkundig Centrum Limburg (LCL) bij de volgende activiteiten:

- Projectondersteuning Limburgs Literair Netwerk
- Nieuwjaarsgedicht
- KRA
- Fine Lines
- NXT-TXT
- Jaarlijkse Literaire Manifestatie LCL
- 40-jarig jubileum LCL.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

Ondersteuning Taal- en Letterenplatform Limburg

- Het HKL is de schakel tussen het Taal- en Letterenplatform (TaLeP) en het bredere culturele veld. HKL adviseert het platform op verschillende gebieden, waarbij het meest vooraanstaande vraagstuk waar TaLeP zich op dit moment over buigt misschien wel de uitbreiding van het platform betreft en daarmee de vergroting van de slagkracht van het platform als het aankomt op het organiseren van activiteiten en het aanvragen van de passende subsidies. Om dat advies in een goede richting te blijven sturen heeft het HKL in samenwerking met Cubiss Limburg een zogenaamd *mission statement* voor TaLeP geformuleerd om vanuit daar verder te kijken naar haalbare doelen voor het platform voor de toekomst en uitbreiding en slagkracht te stimuleren.

Dit is geheel volgens plan uitgevoerd.

- Veel geplande evenementen en activiteiten van Watbleef?!, hebben in 2021 geen doorgang kunnen vinden, maar in 2022 staan er een aantal activiteiten op de planning. Dat zijn bijvoorbeeld: een podcast, een quiz en een talkshow. HKL ondersteunt Watbleef?! op inhoud, verbindingen in het veld, het maken van het werkplan en aansluiting zoeken en vinden bij beleidsmatige ontwikkelingen zoals het Hoes veur 't Limburgs.

De ondersteuning door het HKL heeft plaatsgevonden, maar ook in 2022 hebben de genoemde activiteiten geen doorgang kunnen vinden.

Muziek

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline muziek.

>>> Impulsregeling corona

Ondersteuningsbehoefte:

- Op basis van (corona gerelateerde) ondersteuningsvragen van vrijwilligers(besturen) die bij het HKL en provinciale koepelorganisaties als stichting Klankkleur Limburg binnenkomen en de behoeften van verenigingen die het HKL ophaalt tijdens de Verenigingscafés, bepaalt het HKL of er behoefte is aan stimuleringsregeling voor verenigingen.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Op basis van de behoeften die het HKL signaleert, ontwikkelt het HKL in onderlinge afstemming met onder andere Stichting Klankkleur Limburg een stimuleringsregeling die de opstart van verenigingsactiviteiten na corona mogelijk moet maken.

Dit heeft eind 2022 vormgekregen in het kader van het *Plan herstel brede culturele verenigingsleven* dat het HKL samen met SKL heeft opgesteld en ingediend bij de Provincie Limburg. De regeling is de Impulsregeling Amateurkunsten geworden die in 2023 wordt uitgevoerd en bedoeld is om nieuwe projecten van amateurkunstgroepen (alle disciplines) te ondersteunen en projecten waarmee amateurkunstgroepen (voor hun) nieuwe doelgroepen bereiken. Het HKL heeft de regeling samen met SKL opgesteld en geeft er in 2023 uitvoering aan.

Doel:

- Verenigingen in de nasleep van de coronapandemie versterken.
- Nieuw aanbod van verenigingen stimuleren.

>>> Kamermuziek Limburg

Ondersteuningsbehoefte:

- Tijdens de brainstormsessie 'Kamermuziek in Limburg', die het HKL in september 2021 organiseerde, bleek dat uitvoerenden, festivals, opleidingen en podia op het gebied van kamermuziek meer zicht willen op de kamermuziekinitiatieven en podia die er in Limburg zijn, elkaar beter willen leren kennen en willen onderzoeken of ze meer kunnen samenwerken.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL maakt een eerste inventarisatie van kamermuziekinitiatieven en podia in Limburg. Deze lijst stelt het HKL beschikbaar aan alle kamermuziekpartners. De lijst moet de vindbaarheid van partners vergroten en samenwerking stimuleren.

Het HKL heeft een inventarisatie gemaakt van kamermuziekpartners in Limburg en deze naar alle partners gestuurd.

- Het HKL organiseert in juni 2022 een bijeenkomst waarbij de kamermuzieksector weer bij elkaar wordt gebracht en concrete (ideeën voor) samenwerkingen worden besproken.

Het HKL initieerde een bijeenkomst, maar vanwege een te lage respons kreeg deze geen doorgang.

- De kamermuziekpartners opperden het idee om een Dag van de Kamermuziek te organiseren: een weekend dat in het teken staat van kamermuziek en waarbij op verschillende plekken in de provincie kamermuziek ten gehore wordt gebracht. Naast diverse uitvoeringen zou er ook een provinciale netwerkbijeenkomst kunnen plaatsvinden. Uitgangspunt van de Dag van de Kamermuziek is dat alle deelnemende partners zich op hun eigen manier kunnen presenteren aan het publiek. De verbindende factor is een gezamenlijke, provinciale marketingcampagne. Het doel van dit initiatief is om de zichtbaarheid van kamermuziek en publieksbereik te vergroten. Indien daar behoefte aan is, kan het HKL de partners ondersteunen bij het vormgeven van dit initiatief.

Het Conservatorium Maastricht, Orlando Festival en Ensemble 88 hebben gezamenlijk een brief opgesteld voor het brede werkveld om ze te enthousiasmeren voor het idee om gezamenlijk een Dag van de Kamermuziek te organiseren. Het HKL heeft deze brief uitgezet in het netwerk van kamermuziekpartners in Limburg. De reacties die hierop volgden, heeft het HKL doorgezet naar de drie initiatiefnemers zodat zij een eventuele vervolgstap kunnen ondernemen. Met deze actie beëindigd HKL zijn interventie in de kamermuziek.

Doel:

- Meer samenwerking in de kamermuzieksector stimuleren en daarmee:
 - De zichtbaarheid en daarmee het publieksbereik van kamermuziek in Limburg vergroten.
 - (meer) Talentvolle muzikanten (van amateur tot professional) bereiken en hen meer presentatieplekken bieden waardoor de talentontwikkeling van muzikanten en verjonging van de sector wordt gestimuleerd.

>>> Samenwerking Jazz Maastricht en SLIM

Ondersteuningsbehoefte:

- Jazz Maastricht en Stichting Limburgs Geïmproviseerde Muziek (SLIM) willen (meer) samenwerken.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL voert gesprekken met Jazz Maastricht en SLIM om samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken.

Het HKL heeft in 2022 twee gesprekken gevoerd met SLIM, maar daarna is geen contact meer geweest met de stichting. Met Jazz Maastricht heeft het HKL eerder al een samenwerking met de penvoerders geïnitieerd.

Doel:

- Betere samenwerking en afstemming, in samenspraak met Pop in Limburg.

Ondersteuning aangesloten organisaties muziek

In 2022 gaat het HKL in gesprek met de aangesloten muziekorganisaties om de ondersteuningswerkzaamheden voor 2022 te bespreken.

[Dit heeft volgens plan plaatsgevonden.](#)

Theater

In 2022 verrichtte het HKL onderstaande werkzaamheden voor de discipline theater.

>>>Theater Platform Limburg

Ondersteuningsbehoefte:

- Op basis van gesprekken met ketenpartners uit de Limburgse theaterwereld constateert het HKL dat er een behoefte is om kennis en netwerk makkelijk(er) uit te wisselen. Momenteel voorziet de huidige theaterinfrastructuur niet in een dergelijk overkoepelend overleg.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL initieert een overlegstructuur en brengt ketenpartners uit de Limburgse theaterwereld bij elkaar.

Onder de noemer van Denktank Amateurtheater Limburg bracht het HKL in 2022 de ketenpartners uit de Limburgse theaterwereld bij elkaar. Het doel van de denktank is om een structureel overlegmoment te faciliteren waarbij behoeften en vraagstukken die spelen in de Limburgse (amateur)theatersector op te pakken. Daarbij is het uitgangspunt om de succesvolle initiatieven te behouden en weer op te pakken of op te schalen (bijvoorbeeld de jureringen van amateurtheatervoorstellingen / de Aovend van 't Muulke) en nieuwe (samenwerkings)initiatieven te ontwikkelen die inspelen op actuele vraagstukken binnen het (amateur)theater. In de denktank zijn de volgende partners verenigd: Toneelacademie Maastricht, VIA Zuid, Vista College, Toneelgroep Maastricht en OpenDoek Vlaanderen. Eveneens voerde HKL in het verlengde van de denktank gesprekken met jeugdtheaterscholen en Kunstbende Limburg om te onderzoeken hoe de verbinding tussen jeugd en amateurtheater versterkt kunnen worden. Deze inventarisatie wordt in 2023 afgerond en verder opgepakt.

Doelen:

- Het versterken van de provinciale theaterinfrastructuur en de samenwerking op het gebied van talentontwikkeling.
- Het bevorderen van de samenwerking tussen de amateurs, talenten en professionals:
 - Het beter bereiken van amateurtheatergezelschappen en hun spelers voor samenwerking met professionele theaterpartijen zoals Toneelgroep Maastricht.
 - Het toegankelijker maken van het theaterveld voor studenten van (kunst)vakopleidingen zoals Toneelacademie en Vista College die op zoek zijn naar een passende stageplek.
 - Kansen en mogelijkheden tot samenwerking tussen de (amateur)theater en -filmwereld vergroten.

>>> TheaDOOR!

Ondersteuningsbehoefte:

- Op basis van gesprekken met theaterpartners uit de amateurkunst- en professionele sector en het onderwijs constateerde HKL een behoefte om theater duurzaam te verankeren in het onderwijs.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL treedt op als procesbegeleider en projectcoördinator bij de realisatie van drie pilotprojecten op scholen in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Iedere pilot heeft een eigen karakter en eigen doelen op basis van de behoeftes die de deelnemende scholen in de regio hebben. Met de opbrengst en opgedane kennis en inzichten van de pilotprojecten, wordt TheaDOOR!

doorontwikkeld en provincie-breed uitgezet. Het project sluit aan bij het programma CmK en bij de ontwikkeling ervan is gebruik gemaakt van de kennis en ervaringen die zijn opgedaan binnen het programma DOOR! Masterplan Muziekonderwijs Limburg.

In 2022 vormde het scholenproject van de Zittesje Revue de eerste pilot van TheaDOOR. In aanloop naar de voorstellingen 'OUKOUK!' ontwikkelde dit amateurtheatergezelschap een scholenproject waarbij zij kinderen van basisscholen in aanraking brachten met alle facetten van theater door middel van een leskist. Gezien het succes en enthousiasme is de wens van de Zittesje Revue om structureel theateraangebod voor kinderen die graag verder willen met theater te ontwikkelen. Het HKL biedt ondersteuning aan dit doorontwikkelingsproces.

Doel:

- Kinderen spelenderwijs hun verbeeldingskracht, waarnemingsvermogen en communicatieve vaardigheden te laten ontwikkelen door hen in aanraking te brengen met theater, zowel tijdens als na schooluren.

>>> Landelijk Netwerk Amateurtheater

Ondersteuningsbehoefte:

- Sinds de opheffing van de Nederlandse Vereniging voor Amateurtoneel (NVA) bestaat er geen landelijke koepelorganisatie meer. Op basis van een landelijke behoeftepeiling, ingegeven voor coronaproblematiek, bleek dat er behoefte is aan een structureel netwerk. In 2021 heeft het LKCA daarom in samenwerking met het HKL, Keunstwurk Friesland en de Landelijke Organisatie voor Studenten Theater (LOST) het Landelijk Netwerk Amateurtheater (LNA) opgericht. Het LNA is een netwerk van landelijke en regionale ondersteuners op het gebied van amateurtheater en richt zich op ontmoeting en uitwisseling.

Ondersteuningswerkzaamheden HKL:

- Het HKL neemt zitting in de LNA-werkgroep. Op basis van gesignaleerde actuele vraagstukken en behoeftes initieert en realiseert de LNA-werkgroep bijeenkomsten.
- Het HKL is de verbindende schakel tussen LNA, theaterpartners in Limburg (waaronder Toneelhuis Limburg) en de Belgische samenwerkingspartner Open Doek (de koepelorganisatie voor het amateurtheater in Vlaanderen en Brussel).

In 2022 voerde de LNA-werkgroep een landelijke inventarisatie amateurtheater uit, vonden er verkennende gesprekken plaats met OPENDOEK en werd er een samenwerking gestart met het Nationale Theaterweekend. Hiermee werden de eerste contouren zichtbaar van wat een landelijke organisatie voor het amateurtheater kan zijn en betekenen. Het HKL neemt verworven inzichten en verbindingen mee en zet deze kennis in om het Limburgse amateurtheaterveld nog beter te kunnen ondersteunen.

Doelen:

- Het delen van theaterinhoudelijke kennis en inspiratie en het bundelen van krachten ter ondersteuning en ontwikkeling van het amateurtheater in Nederland.

- Kennis en netwerk ophalen uit het landelijke overleg en deze terugleiden naar het Limburgse amateurtheaterveld. Concrete ondersteuningsvragen van amateurgezelschappen, regisseurs en spelers kunnen op deze manier nóg beter beantwoord worden.

Ondersteuning aangesloten organisaties theater

Het HKL verricht in 2022 onderstaande ondersteuningswerkzaamheden voor de aangesloten organisaties Stichting Toneelhuis Limburg en Stichting Openlucht Theaters Limburg.

Ondersteuning Stichting Toneelhuis Limburg

- Het HKL informeert Toneelhuis Limburg doorlopend over ontwikkelingen op het gebied van theater (in het bijzonder: amateurtoneel), maar ook meer algemene thema's als cultuurparticipatie.
- Het HKL adviseert Toneelhuis Limburg over nieuwe activiteiten en het doorontwikkelen van bestaande initiatieven voor amateurtoneelgezelschappen.
- Het HKL adviseert en ondersteunt Toneelhuis Limburg bij het leggen van verbindingen met andere disciplines (waaronder film) en het professionele theatercircuit (bijvoorbeeld Toneelgroep Maastricht).
- Het HKL ondersteunt Toneelhuis Limburg bij de uitvoering van het jureringentraject en de organisatie van de Aovend van 't Muulke.
- Het HKL biedt Toneelhuis Limburg op beleidsniveau ondersteuning op de thema's toekomstbestendig verenigingsbestuur en vitale verenigingen. Het HKL deelt kennis en *best practices* in dat kader.

Wat bovenstaande activiteiten betreft. Het HKL voerde in 2022 diverse gesprekken met STL over hun toekomstige manier van ondersteuning bieden aan de amateurtheatersector. Het HKL informeerde STL in die gesprekken onder andere over ontwikkelingen op het gebied van theater en meer algemene thema's als cultuurparticipatie en -educatie en de stand van geïnventariseerde actuele ondersteuningsbehoeften van het amateurtheater. In 2022 voerde STL geen (nieuwe en reeds bestaande) projecten uit op het gebied van amateurtheater. Het HKL bood in dat kader dus ook geen ondersteuning aan STL bij de uitvoering van projecten. In 2022 beantwoordde het HKL wel doorlopend individuele vragen van amateurtheatergroepen. Daarnaast bracht het HKL zijn aanbod op het gebied van verenigingsondersteuning actief onder de aandacht van STL en zijn achterban (theatergroepen in Limburg).

- Het HKL treedt op als procesbegeleider bij de ontwikkeling van drie pilotprojecten in het kader van TheaDOOR!

Zie de paragraaf over 'TheaDOOR'.

- Het HKL deelt zijn ondersteuningsaanbod en kennis (pro-)actief met de achterban van de Toneelhuis Limburg tijdens infosessies en (thema-)bijeenkomsten.

Dit is volgens plan uitgevoerd.

- Het HKL ondersteunt Toneelhuis Limburg op gebied van communicatie.

In 2022 adviseerde het HKL het bestuur van Toneelhuis Limburg in hun wens om hun communicatie-aanpak te hernieuwen.

- Het HKL ondersteunt Toneelhuis Limburg op gebied van secretariaat.

In 2022 voerde het HKL het secretariaat uit voor Toneelhuis Limburg. Eveneens verzorgde het HKL de ledenadministratie en incasso van hun jaarlijkse contributie.

Ondersteuning Stichting Openlucht Theaters Limburg

- Het HKL adviseert het bestuur over vakinhoudelijke zaken op gebied van theater.
- Het HKL adviseert en ondersteunt het bestuur bij het leggen van verbindingen met relevante samenwerkingspartners.
- Het HKL ondersteunt op gebied van secretariaat.

Stichting Openlucht Theaters Limburg is per 2022 opgeheven. Het HKL fungeerde als loket voor vragen van en over openluchttheaters en legde waar nodig verbindingen tussen openluchttheaters en andere culturele (theater)partijen.